

KLAMRA

Śulkowo

Biertowice

Harbulowice

Krzywoczka

Rydnik

DUŻO SZCZĘŚCIA W NOWYM ROKU 2017

Znowu rok jeden w lotnym czasie bieży
Odkrył się przed nami w wieczności brzeży;
Za to się zjawił Nowy Rok z nadzieją,
Że wreszcie lepsze czasy zajągnieją!
I cóż Wam życzyć, Rodacy kochani?
Dostatków, czy klejnotów w dani?

Owszem! lecz ponoć inne skarby w świecie
Wypada życzyć w tym to Nowym lecie:
Abyście w szczęściu i pokoju żyli,
Wiek długi zawsze się cieszyli!
To wszystko niechaj się skojarzy,
Tęgo Wam życzy zespół komintarzy!

oraz Redakcja „Klamry”

1050. urodziny Polski – konkurs w bibliotece

fot. Joanna Gatlik-Kopciuch

fot. Joanna Gatlik-Kopciuch

Pielgrzymi z Biertowic w Marizell

fot. Monika Widlarz

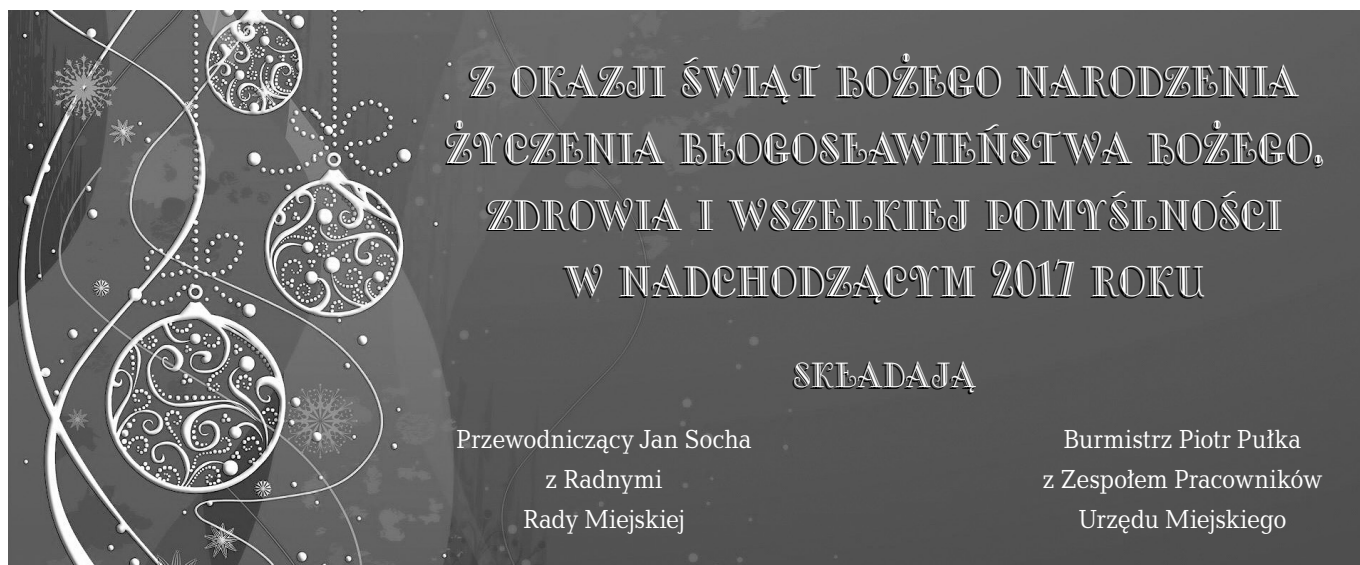
20 lat plenerów malarskich w Sułkowicach

Krystyna Szczerbińska

Bożena Siewarga

Z OKAZJI ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
 ŻYCZENIA BŁOGOSŁAWIEŃSTWA BOŻEGO,
 ZDROWIA I WSZELKIEJ POMYŚLNOŚCI
 W NADCHODZĄCYM 2017 ROKU

SKŁADAJĄ

Przewodniczący Jan Socha
 z Radnymi
 Rady Miejskiej

Burmistrz Piotr Pułka
 z Zespołem Pracowników
 Urzędu Miejskiego

Nasze drogi zimą

Na wypadek, gdybyśmy jednak mieli tej zimy śnieg, podajemy numery telefonów osób i instytucji odpowiedzialnych za odśnieżanie:

Drogi gminne:

Urząd Miejski (12) 273-20-75 w. 21
 ZGK (12) 273-20-50
 Dyrektor ZGK (12) 273-22-16
 692-931-405

Drogi wojewódzkie:

Zarząd Dróg Woj. (12) 272-17-88
 – 956 TRANSDRÓG Kaczmarczyk Zawoja 606 814 212 (od mostu na Zielonej do Przełęczy Sanguszkii)
 – 955, 956 (od DK 52 do mostu na Zielonej) – POL-BRUK Pietrzak S.J. (12) 274-00-68, 605-275-428, 601-508-924
 – 956 Biertowice – Zembrzyce
 – 955 Sułkowiec – Jawornik

Drogi powiatowe:

Zarząd Dróg Powiatowych (12) 272-17-33
 Oblasza 502-686-465
 Krzywaczka-Bęczarka, Krzywaczka-Radziszów, ul. Wolności, Wyzwolenia, Kowalska, Na Węgry, Sportowa, Ptasznica oraz Rudnik ul. Dolna

Drogi krajowe

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Wadowicach
 (33) 873-73-28
 DROGBUD Spytkowice
 godz. 7 do 19 – tel. 606-402-377,
 godz. 19 do 7 – tel. 600-311-167
 DK nr 52 Bielsko-Biała – Głogoczów

„Klamra” Gazeta Gminna.
 Wydawca: Burmistrz Gminy Sułkowiec.
 Redaktor: Anna Witalis-Zdrzenicka.
 Adres redakcji: Urząd Miejski w Sułkowicach, Rynek 1, 32-440 Sułkowiec, tel. 12 273 20 75, telefaks 12 272 14 22, <http://gmina.sulkowice.pl> (numery archiwalne); email: klamra@sulkowice.pl.
 Drukarnia: „Styl”, ul. Ojcowska 1, 31-334 Kraków.
 Zastrzegamy sobie prawo do skracania i adiacji tekstów oraz zmiany tytułów bez uprzedniego powiadomienia autorów.
 „Klamra” nie przyjmuje reklam i płatnych ogłoszeń.

Opłatkowe Spotkania Sąsiadów

Na doroczne *Opłatki* we wszystkich miejscowościach jesteśmy zaproszeni także i w tym roku. Organizatorami są: burmistrz, Ośrodek Pomocy Społecznej, Ochotnicze Straże Pożarne i Stowarzyszenia Gospodyń oraz szkoły. Zaproszonymi – my wszyscy, mieszkańcy gminy.

Na spotkaniach jak zwykle przełamiemy się o opłatkami, zobaczymy występy dzieci i młodzieży, wspólnie pospiewamy kolędy i pieśni biesiadne, zjemy smaczny obiad, spędzimy dobry czas wspólnie z sąsiadami.

Smakowity konkurs

Nowością w tym roku jest konkurs z nagrodami na *Najlepsze ciasto domowe* i na *Domowe przetwory*. Ciasta i przetwory można przynosić od godz. 14 do 15 w dniu *Opłatka* w swojej miejscowości.

Spotykamy się wszyscy w styczniu w strażnicach OSP o godz. 14:

Krzywaczka – piątek – 6
 Biertowice – niedziela – 9
 Harbutowice – niedziela – 15
 Sułkowiec – niedziela – 22
 Rudnik – niedziela – 29

Wigilia u „Kaliny”

Stowarzyszenie Gospodyń „Kalina” z Rudnika godnie reprezentowało gminę Sułkowiec na powiatowym przeglądzie *Choinka przy wigilijnym stole* w niedzielę 11 grudnia.

Rudniczanki przygotowały tradycyjną wieczerzę wigilijną, tak smakowitą, że już w chwilę po przejściu jurorów i ofi-

cialnych gości, gdy częstować zaczęła się publiczność, zostały im na stole tylko puście garnki, miski i talerze. Tak wszystkim smakowało to rudnickie gotowanie!

Przy choince ubranej zgodnie z rudnicką tradycją nie mogło zabraknąć kolędników. Wraz z gospodyniami do Myślenic przybyły więc też dzieci z Elegii w krakowskich strojach, które pięknie zaśpiewały kolędy do melodii podawanych przez akordeon Stanisława Judasza.

W przeglądzie wzięło udział 11 kół i stowarzyszeń z całego powiatu. Wszystkie otrzymały wartościowe upominki w nagrodę za swój trud i pielęgnowanie rodzimych tradycji. I naraobiły nam panie, oj naraobiły, apetytu na Boże Narodzenie.

Ekspresem

Sułkowice, przedszkole

Aktualnie budynek przedszkola jest ocieplany, zabezpieczany i wykonywane są instalacje wewnętrzne. Prace przebiegają zgodnie z terminem. Przedszkole ma zostać oddane do użytku w lecie 2017 r.

Sułkowice, droga do przedszkola

Dobiega końca budowa drogi do przedszkola wraz z chodnikiem i oświetleniem – wykonawcą jest Instalbud S.C. Łapanów wg projektu Damiana Kotuli, kierownikiem budowy jest Jan Szura, kierownikiem robót Łukasz Kaczmarczyk, inspektorem nadzoru Łukasz Uryga.

Sułkowice, remont schodów do lokalu 500+

Wykonywany jest remont schodów prowadzących do lokalu 500+ w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rudnik, ul. Szkolna

Powyżej szkoły na odcinku 210 metrów bieżących zamontowano 3 nowe lampy ledowe za kwotę 14 000 zł.

przez gminę

Rudnik, budowa hali sportowej

Na parterowej kondygnacji obiektu wykonywane są zbrojenia, wylewane stropy i wieńce. Zakończenie budowy przewidziane jest na 2018 r.

Krzywaczka, budowa boiska

Prowadzone są prace związane z fundamentowaniem, kształtowaniem podbudowy pod płytę boiska oraz jego drenażem.

Harbutowice, remont studni

Zakończył się pierwszy etap renowacji zabytkowej studni przy Przełęczu Sanguszki. 29 listopada nastąpił odbiór konserwatorski prac. Inwestycja dofinansowana z programu Kapliczka 2016 Województwa Małopolskiego.

Sułkowice, ul. Starowiejska

Po zakończeniu budowy kanalizacji położony został nowy asfalt na jezdni (inwestycja ZGK).

Dekada Piotra Pułki

– Ma pan dzisiaj urodziny. Wszystkiego najlepszego.
– Ja mam urodziny? Nic o tym nie wiem.

– No, takie szczególne urodziny. Właśnie kończy się dekada pańskiego burmistrzowania. Dzieci powiedziałyby, że jest pan już duży.
– A, o to chodzi. No tak. Moje kadencje rzeczywiście zwykły się zaczynać 6 grudnia – Święty Mikołaj mi je przynosi.

– A czy Święty Mikołaj przynosi też pana gminie Sułkowice?
– To już nie jest pytanie do mnie. Trzeba by pytać mieszkańców. Bardzo szanuję Świętego Mikołaja i bardzo poważnie go traktuję przez całe życie, więc staram się, żeby go nie zawieść. No i żeby nie dostać od niego lania.

– Jak na razie chyba nie musi się pan bać Świętego Mikołaja. Zrobił pan kilka ważnych rzeczy w tej gminie. Co by mu pan odpowiedział? Czym by się pan najchętniej pochwalił?

– Myślę, że nie opowiadałbym mu o kanalizacji i szatach publicznych, bo nie za bardzo wypada ze świętym mówić o takich przyziemnych rzeczach. Pewnie chwaliłbym się tym, że staraliśmy się dbać o całą gminę, żeby wszystkie miejscowości się rozwijały. Że wybudowaliśmy dzieciom nowe przedszkole w Krzywaczce, gimnazjum w Rudniku, że im budujemy piękne przedszkole w Sułkowicach i halę sportową w Rudniku, boiska i place zabaw w całej gminie. Że mają do dyspozycji nowe centra kultury w Harbutowicach i Krzywaczce. No i że dbamy o wszystkie nasze dzieci, o ich szkoły, świetlice, dobrych nauczycieli, nowoczesne pomoce dydaktyczne, tani obiad w szkole, który można zjeść z kolegami i dzięki temu pogłębiać koleżeństwo poza klasą. O fajne wakacje, podczas których nie muszą się nudzić i siedzieć tylko przed komputerami. O wycieczki, na których poznają świat. No i o możliwości rozwijania talentów na zajęciach w szkole, w świetlicy środowiskowej, SOK-u i bibliotece.

– Ciągle te dzieci i dzieci, a dorośli? Nam się nic nie należy?
– Co też pani mówi. Przecież każdy wie, że dzieci to nasza przyszłość. Nie można być krótkowzrocznym. Rodzina chyba dla większości z nas jest najważniejsza, a w rodzinach zwykle są dzieci. Poza tym te centra kultury, SOK, świetlice, boiska – to też

jest dla dorosłych. Kanalizacja i wodociągi w większej części gminy, nowe plany zagospodarowania dla wszystkich miejscowości z mnóstwem nowych terenów budowlanych, nowe drogi. No ale to nie wydają mi się tematy stosowne dla Świętego Mikołaja.

– Mówi pan wybudowaliśmy, dbamy. Liczba mnoga? My?

– My. Ale nie dlatego, że już mi się w głowie przewróciło, tylko dlatego, że nie działam sam. Proszę zauważyć, że od początku pracujemy w tym samym zespole najbliższych współpracowników: moja zastępczyni, pani sekretarz gminy, pani skarbnik. Tak samo kierownicy i pracownicy. To, co osiągnęliśmy, jest wspólnym dorobkiem całego zespołu Urzędu Miejskiego.

– Wspomniał pan o terenach budowlanych. A inwestycyjne?

– Tu jest problem. Oj, żeby mi tak Święty Mikołaj przyniósł łut dobrej woli u niektórych mieszkańców, to mielibyśmy sporo zewnętrznych inwestorów w gminie. Bo my mamy strefy przemysłowe, ale nie mamy swojej ziemi. Nie wszyscy ludzie chcą sprzedać (nawet za dobre pieniądze) lub wdzierzać działki inwestorowi. Wielu by chciało, ale są i tacy, którzy wołają, by ten ich niewielki kawałek pola leżał odłogiem, nawet w okolicy wysypiska, gdzie nie będą budować domu. Albo tacy, co nie puszczą kanalizacji, nie dadzą zbudować drogi. Ale to jest mało świąteczny temat.

– Z tego, co pan mówi, rozumiem, że ktoś się interesuje inwestycjami u nas.

– Jest niemało takich propozycji, ale mało która może dojść do skutku właśnie z powodu, o którym mówiłem. W tej chwili realna jest np. budowa osiedla niedużych domów w Krzywaczce. Jest też inwestor zainteresowany terenem na hodowlę koni i stadninę rekreacyjną w Harbutowicach. Coraz więcej ludzi z zewnątrz buduje u nas domy i domki letniskowe. Ja w tym upatruję szansę na rozwój gminy. I dlatego tak ważne są inwestycje podnoszące standard przestrzeni wspólnej: infrastruktura, dobre szkoły, przedszkola gminne dla wszystkich dzieci, sprawna organizacja życia. To służy mieszkańcom i zachęca przybyszów.

– Czy są jakieś plany z tego zakresu w najbliższym czasie?

– Najważniejsze są teraz strategie, bo stare, te, które tworzyliśmy 10 lat temu, w większości już zrealizowaliśmy, przynajmniej w zakresie, który zależał od gminy. Teraz tworzymy program rewitalizacji. Bardzo ważny, bo dający szansę na uzyskanie funduszy zewnętrznych – unijnych, ministerialnych, z programów marszałkowskich i wojewody. Aby o nie się starać, musi być spójna koncepcja rozwoju obszarów: i dla inwestycji samorządowych, i dla projektów realizowanych przez firmy, organizacje, i na realizowanie projektów przez prywatne osoby. Ten program rewitalizacji ma wszystkim stwarzać możliwości działania i ma wyjść na dobre całej gminie, wszystkim mieszkańcom.

– Gdyby swój, mieszkaniec gminy, chciał inwestować, to jak może mu pan pomóc?

– Właśnie doprowadzając do skutku ten program rewitalizacji, a jest on już bardzo zaawansowany, bo to jest podstawa do ubiegania się o dofinansowanie także prywatnych inwestycji. Poza tym oczywiście każdemu pomagamy w załatwieniu tych formalności, które leżą w kompetencjach gminy. Bardzo nam zależy na tym, by się te mądre plany inwestycyjne udawały.

– Do inwestycji pewnie wrócimy już niebawem, ale na zakończenie tej rozmowy, proszę uchylić rąbka tajemnicy, co nam przyniesie w 2017 roku Święty Mikołaj?

– Powinniśmy nocami mieć w gminie jasno jak w dzień. Planujemy wymienić oświetlenie na ledowe, z pełnym monitoringiem w urzędzie, tak że sami będziemy od razu wiedzieli, która lampa się nie świeci i sami będziemy mogli to naprawić. Poza tym napisałem list do Świętego Mikołaja o posterunek policji w Sułkowicach i mam nadzieję, że tym razem nam nie odmówi. Oczywiście podziękowałem mu za to, że rok temu dał nam pogotowie. *rozmawiała Anna Witalis-Zdrzenicka*

Seniorów witał burmistrz Piotr Pułka wraz z dyrektorką Ośrodka Pomocy Społecznej Józefą Bernecką. Z okazji ich święta życzyli najstarszemu pokoleniu mieszkańców zdrowia, radości, pogody ducha i satysfakcji z kolejnych pokoleń ich rodzin. W spotkaniu brały też udział: wiceburmistrz Rozalia Oliwa, sekretarz gminy Małgorzata Dziadkowiec, wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej Krystyna Sosin, kierownik Świetlicy Środowiskowej Bernadeta Żurek oraz pracownicy OPS-u.

S aktywny + uśmiechnięty Senior = zdrowy

Na Gminny Dzień Seniora do Centrum Kultury w Harbutowicach w środę 16 listopada zaproszeni zostali emeryci i renciści z całej gminy. Przy smacznym poczęstunku wysłuchali Koncertu życzeń – najpierw oficjalnych – od władz gminy, a później rozrywkowych – przygotowanych przez Świetlicę Środowiskową.

Koncert z gwiazdami

Dzieci ze Świetlicy Środowiskowej w Harbutowicach pod opieką Małgorzaty Pająk i Magdaleny Jermaczek przygotowały dla gości *Koncert życzeń*. Prowadzące składały życzenia, prezentując charakterystyki osób noszących różne imiona, a kolejne grupy dzieci i solistki odtwarzały słynne przeboje takich gwiazd jak np. Kasia Sobczyk, Irena Jarocka, Czerwone Gitary, Zespół Cygański Roma czy zespoły góralskie.

Coś miłego i smacznego

Gorąco oklaskiwani Juniorzy, zaraz po występie ruszyli między stoły z upominkami dla Seniorów, a przygotowujące catering gospodynie ze stowarzyszenia Cis – z talerzami smakowitego posiłku. Wiele było radości, przytulań i serdeczności. Znakomita atmosfera i mnóstwo satysfakcji: i dla bohaterów tego święta, i dla występujących dzieci, i dla dostojnych gości.

Zdrowy i aktywny senior

Tym świątecznym spotkaniem Ośrodek Pomocy Społecznej w Sułkowicach podsumował projekt socjalny *Zdrowy i aktywny senior*, opracowany i realizowany przez pracowników socjalnych Ośrodka – Zofię Srokę oraz Grażynę Biele.

Obejmował on dwa wcześniejsze spotkania. Pierwsze poświęcone było dosłownemu rozruszaniu seniorów poprzez ćwiczenia fitness. Na drugim doktor Łukasz Zarzecki doradzał uczestnikom, jak dbać o zdrowie bez połykania garściami tabletek, ale korzystając z dobrodziejstw zdrowego stylu życia i odżywiania bogatego w witaminy i minerały, występujące w zwyczajnych produktach przystępnych dla kieszeni emeryta i rencisty. Trzecie spotkanie – Gminny Dzień Seniora – został zorganizowany we współpracy z sułkowskim kołem Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Świetlicą Środowiskową. awz

fotografie: Anna Witalis-Zdrzenicka

Przyszedł Święty Mikołaj!

Do naszych dzieci zawitał już 5 grudnia. Zaczął od południa gminy, czyli od szkoły i przedszkola w Harbutowicach. Pytał o grzeczność, prosił o piosenki i wierszyki, brał malców na kolana i oczywiście dawał takie wielkie prezenty.

Święty Mikołaj – najbardziej oczekiwany gość, widomy znak, że zbliżają się święta Bożego Narodzenia, dawca uśmiechu i serdecznych uczuć u ludzi w każdym wieku.

W Harbutowicach najpierw odwiedził dzieci w pierwszej i drugiej klasie. Starsi chętnie witali go piosenkami i wierszykami. Nieco zestresowane pierwszaki postanowiły działać od razu i wszystkie razem (wiadomo, że w kupie rażniej). Zrazu nieśmiało odśpiewały mikołajową piosenkę, ale jak się rozochociły, to wyśpiewały wszystko, co im przyszło do głowy, po polsku i po angielsku, nawet o przepisach ruchu drogowego. Ta ostatnia na pewno Mikołaja ucieszyła, bo i on ma kłopoty komunikacyjne. Śniegu nie ma, sianie na nic, musiał przesiąść się do auta.

W nagrodę wszystkie pierwszaki, a nawet dwoje trzylatków nie chodzących jeszcze do przedszkola, otrzymały wypakowane słodkościami plecaki. Otóż ich mamy naradziły się i napisały do Świętego Mikołaja list z prośbą o jednokolorowe plecaki dla całej klasy. – *Nas jest w pierwszej klasie tylko dziesięcioro, łatwo się pogubić. A przecież chcemy jeździć na wycieczki. Dlatego pomyślałyśmy razem z wychowawczynią, że takie jednokolorowe plecaki to świetny znak identyfikacyjny* – mówi jedna z mam. Już wiadomo, że plecaczki będą miały swoją inaugurację na wycieczce do Wieliczki.

Święty Mikołaj obdarował także i Panie, które nie zostały potraktowane ulgowo. Też musiały śpiewać i recytować, włączając na kolana dostojnego gościa.

Trudna sprawa, pokazać, że ma się trzy lata, ale Mikołaj pomoże

A w przedszkolu od nowa - na kolanka, śpiewanie, wierszyki i takie wielkie worki z prezentami, że maluszki miały problem, by je udźwignąć. A jeśli ktoś się bardzo bał wejść na kolana Świętego Mikołaja? On się wcale nie obrażał, rozumie dzieci. Wtedy na kolanach Mikołaja lądowało się razem z mamą lub Panią.

Świętemu Mikołajowi pomagał aniołek i diabełek, mamy sortujące prezenty, a także hojni sponsorzy wspierający bogactwo paczek. Okazuje się, że Święty Mikołaj niejednego ma pomocnika, a wszystko po to, by była radość – dawania i otrzymywania. awz

Finał Paczki w Rejonie Sułkowice

10-11
grudnia
2016

Do Serca Szlachetnej Paczki wpisują się wszyscy: darczyńcy, wolontariusze, osoby pomagające w finale. fot. Anna Witalis-Zdrzenicka

Weekend gorących serc 10-11 grudnia znowu zamienił nam Starą Szkołę w Sułkowicach w magazyn rzeczy wszelkich. Ale cóż to za magazyn! Pięknie zapakowane sprzęty domowe, paczki wszystkich wielkości w barwnych opakowaniach i ze wstążeczkami, stroiki świąteczne, drobiazgi zrobione przez wolontariuszy dla darczyńców. Pod tablicami pamiatkowymi ks. Józefa Sadzika i kpt. Rudolfa Galusa w holu wylądowały wanna i kuchenka. Z całą pewnością dostojni Rodacy nie obrazili się za tę „dekorację” i miłsza im zapewne była od niejednych kwiatów. Rejon Szlachetnej Paczki w Sułkowicach znowu zrobił swoje, po swojemu – z sercem, wielką klasą i radością.

z pościelą i ręcznikami. Mieliliśmy nawet kompletnie ubraną choinkę jako uzupełnienie paczki.

W tym roku mogliśmy pomóc większej liczbie osób starszych i chorych, a mniej było rodzin z dziećmi. A to już zasługa programu 500+, bo w rodzinach z dziećmi poprawiła się sytuacja finansowa. Ale nie wszyscy potrafią gospodarować tym, co mają; choć mają dobrą wolę, ale sobie nie radzą. I dla tych rodzin potrzebna jest nie pomoc finansowa, ale życiowa. Szlachetna Paczka już wprowadza różne formy pomocy przez wolontariuszy – specjalistów rodzinom, które sobie nie radzą z gospodarowaniem pieniędzmi.

Więcej o darczyńcach, wolontariuszach i obdarowanych napiszemy w kolejnej „Klamrze”, gdy w czasie podsumowania akcji, na spokojnie, będą opowiadali jej bohaterowie. Teraz, na gorąco, można powiedzieć, że finał był bardzo udany i wszystkim gorąco podziękować. |

Finał w liczbach:

- 126 160 zł** – łączna wartość paczek
- 31** – obdarowanych rodzin:
  - 9 z gminy Budzów,
  - 7 z gminy Lanckorona,
  - 15 z gminy Sułkowice
- 2 240** – osób składało się na paczki
- 72** – osoby średnio składały się na jedną paczkę, ale były też paczki fundowane przez 2 lub 3 osoby
- 4 070 zł** – średnia wartość paczki
- 10 000 zł** – najdroższa paczka
- 4 x 9 000 zł** – 4 paczki od jednego darczyńcy
- 30** – wolontariuszy oraz osób pomagających w magazynie i kierowców

Na gorąco, jeszcze w trakcie Finału mówi Urszula Woźnik-Batko: – Darczyńcy są niesamowici, mamy w tym roku kapitalne historie. Jest szkoła językowa polsko-amerykańska, która ufundowała 4 paczki po 9 tys. zł, jest starsze małżeństwo, które kolejny rok z rzędu wybiera jakąś osobę starszą, której pomaga z własnych funduszy, są szkoły, firmy i osoby prywatne. I piękne rzeczy dla ludzi. Dostają meble, AGD, materiały wykończeniowe, odzież, pościel, ręczniki, środki czystości, jedzenie. Wszystko w bardzo dobrym gatunku. Nasi darczyńcy mają wyobraźnię. Gdy rodzina o coś prosi, sami dodają to, co ich zdaniem jest jeszcze do kompletu potrzebne. Np. rodzina prosi o łóżko, dostaje je razem

Palisz śmieci – trujesz ludzi

Dym z jednego kominu opada na 1 km kw. powierzchni – a opad wchodzi w to, co jemy i pijemy.

Dym z jednego kominu w promieniu kilometra zatrzuwa powietrze, którym oddychamy.

A później ludzie umierają na raka, zawał, wylew. Zatrucie toksynami może się ujawnić nawet po kilkudziesięciu latach – np. u własnego dziecka.

– Co ma piernik do wiatraka? Co ma dym do zawału, wylewu czy raka? No, może jakaś alergia, astma, coś z płucami, to się zgodzę – powie niejedna osoba.

Otóż ma i jest to już na różne sposoby dowiedzione. Dym ze spalanych śmieci, a zwłaszcza plastikowych pojemników i butelek, foliowych toreb, zużytych opon i odpadów gumowych, drewna la-

kierowanego, malowanego i impregnowanego, opakowań po środkach chemicznych, po środkach ochrony roślin, farbach i lakierach – nie tylko śmierdzi, ale przede wszystkim jest bardzo toksyczny. Substancje, które wydzielają się w czasie spalania, to cała tablica Mendelejewa, a także rakotwórcze dioksyny i furany. Substancje te zanieczyszczają ziemię, wodę i powietrze. Często dochodzi też do osadzania się w kominach tzw. sadzy mokrej, której nadmiar może spowodować pożar albo zacczadzenie. A bardzo trudno ją usunąć.

Spalanie śmieci w domowych piecach daje złudne oszczędności. Płacisz zdrowiem swoim i innych, trujesz ludzi – skazując ich na ciężkie choroby.

Spalanie śmieci jest zabronione prawem i zagrożone grzywną do 5000 zł.

red. |

Rodzina 500+ na bieżąco

W Gminie Sułkowice do 15 grudnia:

1.369 wydanych decyzji,

2.163 dzieci, na które złożony został wniosek o świadczenie wychowawcze

1.959 dzieci, które otrzymują świadczenie

15.094 wypłaconych świadczeń wychowawczych

o łącznej wartości:

7.514.643 zł

Sesja Rady Miejskiej 28 listopada

Podczas sesji radni zapoznali się z harmonogramem kolejności odśnieżania ulic na terenie gminy i instytucjami, które są za to odpowiedzialne. Na wniosek komisji RM parkingi zostały przeniesione z III do II kolejności odśnieżania, a plac manewrowy przy SP w Sułkowicach – do I.

Dobrze o szkołach

Przedstawiona też została *Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych*. Przy tej okazji radni wyrazili duże uznanie za stan gminnych szkół – i za wyniki oświatowe, i wychowawcze, i odnośnie bazy dydaktycznej oraz dbałości o estetykę obiektów.

Wokół budżetu

Przy okazji omawiania zmian w tegorocznym budżecie wyjaśniono, że wzrost wydatków na dowożenie uczniów do szkół aż o 21 tys. zł wynika z faktu, że gmina ma obowiązek zapewnić dojazd niepełnosprawnym uczniom do wybranej placówki (np. w Krakowie), a część rodziców zgłosiła ten fakt dopiero w trakcie roku szkolnego, więc nie dało się go zaplanować wcześniej. Skarbnik gminy poinformowała ponadto, że w tym roku gmina zaciągnie o 400 tys. zł mniej kredytu niż planowano, gdyż niektóre zadania

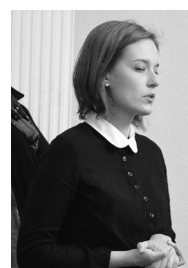
zostały rozpisane na dwuletnie, ale pieniądze przewidziane na nie w budżecie nie wygasają z końcem roku i będą spożytkowane w roku przyszłym.

Podatki niższe lub takie same

Nie zmieniły się podatki od środków transportu. Podatki od nieruchomości w 2017 r. zapłacimy takie jak w tym (także od mieszkań i gruntów pod działalność gospodarczą), a w niektórych przypadkach nawet niższe. Z 2% do 1% rada obniżyła podatek od budowlany sportowych i rekreacyjnych, a na 10 gr spadł podatek od 1 m² gruntów pod ten typ działalności. Pełną tabelę z bieżącymi stawkami opublikujemy w numerze styczniowym.

O co chodzi ze śmieciami

Prezes ZGK wyjaśnił, że chcąc utrzymać cenę wywozu śmieci na obecnym poziomie, zmuszony był – za zgodą radnych – zredukować o 3 w skali roku liczbę wywozów w okresach najmniej kłopotliwych dla ludzi. Dodał, że w grudniu śmieci będą wywiezione dwa razy. Warto przy okazji wiedzieć, że w okolicznych gminach ceny za odbiór odpadów już zostały podniesione i nawet Myślenice, które startowały z dużo niższą ceną, bo mają swoje składowisko, teraz mają stawkę o 20 gr wyższą niż u nas. awz |

DCB

Dobry Czas na Biznes
Krakowski Obszar Metropolitalny

Dobry czas na biznes

Na sesję przybyła Marlena Podgórska-Bajor z Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. i przedstawiła projekt Dobry Czas na Biznes. Jego założeniem jest aktywizacja osób nieaktywnych zawodowo w wieku powyż. 30. roku życia. Wsparcie obejmuje: szkolenia, doradztwo i bezzwrotną dotację w wysokości do 24,5 tys. zł na założenie działalności, a także roczne bezpłatne indywidualne doradztwo (księgowość, prawo i utrzymanie firmy na rynku).

Punkt informacyjny projektu znajduje się w Myślenicach przy ul. Królowej Jadwigi 3, a więcej informacji na stronie gminy: www.marr.pl/dcbkrakow

Ogłoszenia UM

Urząd Miejski w Sułkowicach przypomina Mieszkańcom o konieczności **uregulowania rachunków za odbiór śmieci** w bieżącym roku kalendarzowym.

Powiatowy zjazd OSP w Krzywaczce

Powiatowy zjazd sprawozdawczo-wyborczy OPS obradował w strażnicy w Krzywaczce w niedzielę 20 listopada. Wybrano strażackie władze powiatowe na następne 5 lat i wręczono odznaczenia zasłużonym druhom.

Na zjazd przybył m.in. prezes małopolski ZOSP RP, a zarazem poseł Edward Siarka, wiceprezes wojewódzki Waldemar Kucharski, komendant powiatowy PSP Sławomir Kaganek, komendant powiatowy policji Artur Święch, kapelan strażaków naszego powiatu ks. Józef Orawczak, wiceprezes MARR Stanisław Bisztyga oraz starosta, burmistrzowie i wójtowie powiatu myślenickiego.

Odznaczenia dla zasłużonych

Złoty Medal za Zasługi dla Pożarnictwa po raz drugi otrzymał wieloletni prezes OSP Krzywaczka Tadeusz Burda (zob. fot. na okładce). Srebrnym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa odznaczono Artura Święcha – komendanta powiatowego policji, a także Stanisława Srokę, Stanisława Kanię i Mariusza Kaczora z OSP Sułkowice. Ustępujący członkowie zarządu i komisji rewizyjnej otrzymali też pamiątkowe statuetki i podziękowania.

Nowy zarząd powiatowy

Do prezydium wybranego zarządu weszło 13 osób. Prezesem został ponownie Jan Podmokły, wiceprezesami: Ryszard Dudzik, Michał Pręcerek i Józef Tomal. Funkcję sekretarza objął Marcin Adamski, a skarbnika – Waldemar Pachoń. Jako członkowie do prezydium weszli: Jan Druzgała, Marek Gabzdyl, Sławomir Kaganek, Henryk Migacz, ks. Józef Orawczak, Władysław Piaściak i Piotr Pułka. Przewodniczącym komisji rewizyjnej został Jan Litwa.

Obrazy

Podczas zjazdu prezes powiatowy Jan Podmokły omówił działania ustępującego zarządu, w tym akcję krwiodawstwa zainicjowaną przez ś.p. prezesa Andrzeja Burzawę (strażacy i ich bliscy oddali już ponad 6 tys. litrów). Przedstawił też stan OSP w naszym powiecie (70 jednostek – 3 389 osób – w tym 493 druhen – 75 drużyn młodzieżowych – 114 członków MDP w szeregach OSP w ciągu ostatnich 5 lat). Powiedział, że w powiecie na jednostkę przypada średnio po dwa samochody, ale są takie, które mają ich więcej, a 15 jednostek ma po jednym aucie. Prezes podkreślił systematyczne modernizowanie i wyposażanie jednostek w sprzęt specjalistyczny

oraz umundurowanie, dziękując przy tym samorządom za zaangażowanie i otwartość na potrzeby OSP. Omówił zawody, turnieje i ćwiczenia organizowane w porozumieniu z komendą powiatową PSP.

Wśród problemów, na które rząd powinien zwrócić uwagę, prezes wymienił konieczność zapewnienia rekompensat pracodawcom za nieobecność druhowa zwalnianych do akcji ratunkowej, gdyż coraz częściej spotyka się odmowy zwolnień oraz na potrzeby racjonalizacji programu szkoleń, gdyż *ochotnicy nie mogą być traktowani tak, jakby byli na etatach w PSP*.

Wystąpienia gości

Zabierający głos goście dziękowali druhom i samorządom, a także składali życzenia nowemu zarządowi powiatowemu OSP. Gratulowano akcji krwiodawstwa, dziękowano za pomoc przy organizacji ŚDM 2016. Edward Siarka przypomniał o obowiązku bezpieczeństwa podczas akcji i dojazdów na miejsce zdarzenia. Omówił też plany ustawodawcze dotyczące straży, w tym odnośnie dodatku emerytalnego i uproszczenia systemu szkoleń. awz |

Rok 2016 w Gminie Sułkowice k a l e n d a r i u m

1

Styczeń

6 – Sułkowice,
10 – Harbutowice,
17 – Rudnik,
24 – Biertowice,
31 – Krzywaczka

Przez wszystkie niedziele stycznia oraz w święto Trzech Króli we wszystkich miejscowościach Gminy odbywały się spotkania opłatkowe mieszkańców, organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Gminą, stowarzyszeniami i szkołami w ramach programu OPS *Poznajmy się lepiej*. Wzięło w nich udział ok. 500 osób.

fol. 1, Biertowice

1 – Wraz z Nowym Rokiem rozpoczęła dyżury karetka pogotowia w Sułkowicach w przystosowanych specjalnie na ten cel pomieszczeniach w budynku przedszkola nr 2.

fol. 5

5 – Na sesji nadzwyczajnej mandat radnej (po procedurze uzupełniającej skład Rady Miejskiej) otrzymała Maria Filiation z Harbutowic.

6 – Orszak Trzech Króli w Biertowicach.

7 – Otwarcie sezonu na stoku narciarskim Szklana Góra w Harbutowicach.

9 i 16 – Na spotkaniach w Sułkowickim Ośrodku Kultury i w szkole podstawowej 225 dzieci bawiło się i zostało obdarowanych prezentami świątecznymi przez stow. *Gwiazdkowa Niespodzianka* i sułkowickie koło PZERiI.

4

10 – 24. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Dwa sztaby: w SOK-u i w ZPO w Krzywaczce łącznie zebrały 24 tys. 902 zł.

10 – Przedszkolne jasełka w Harbutowicach.

11 – Rozstrzygnięty został przetarg na budowę hali sportowej w Rudniku. Wykonawcą został Zakład Usług Remontowo-Budowlanych Czesław Stożek z Kasinki Małej.

12 – VI Powiatowy Przegląd Kolęd i Pastorałek *Sułkowice 2016*.

3

13 – Spotkanie burmistrza Piotra Pułki z przedstawicielami jednostek OSP gminy Sułkowice – podziękowania, życzenia na Nowy Rok i upominki dla najaktywniejszych druhow oraz prezesów.

fol. 4

14 – Toast Noworoczny w Galerii Internat połączony z wystawą rysunków Marii Zachwiei-Wali na pocztówkach ze zbiorów Jadwigi Mańkowskiej.

16–17 – XIII Małopolski Turniej Piłki Nożnej im. Janusza Świątłonia o Puchar Prezesa Firmy Juco w hali sportowej

Gimnazjum w Sułkowicach to największa impreza sportowa roku w gminie i jedna z najważniejszych w powiecie,

a jednocześnie akcja charytatywna organizowana przez KS Gościbia i jej byłego prezesa Edwarda Łaskiego przy współpracy Gimnazjum w Sułkowicach i Urzędu Miejskiego (dochód przeznaczony jest na pomoc chorym dzieciom z naszej gminy). Turniejowi towarzyszył mecz: Oldboje Reprezentacji Polski w Futsalu z reprezentacją gminy. Relację z turnieju pokazała TVP Kraków.

fol. 2

17 – Góralskie kolędowanie z kapelą z Podhala w sułkowickim kościele.

18 – Rozpoczęły się ferie zimowe. Półkolonie dla dzieci z całej gminy z wyjazdami na wycieczki i basen zorganizowała Świetlica Środowiskowa. Dodatkowe zajęcia dla dzieci prowadził też w czasie ferii ośrodek kultury.

20 – Spotkanie w Starej Szkole podsumowujące akcję *Szlachetna Paczka 2015*.

21 i 22 – Dzień Babci i Dziadka.

30 – Jubileusz 140 lat Orkiestry Dętej w Sułkowicach – uroczysta gala w SOK-u.

fol. 3

W styczniu:

– Ruszyły prace Zespołu ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji,

2

5

Zarządy OSP na nową kadencję

Biertowice

Harbutowice

Krzywaczka

Rudnik

Sułkowie

6

będącego m.in. podstawą ubiegania się o unijne i rządowe dofinansowanie inwestycji.

fot. 6

– W całej gminie odbywały

się spotkania opłatkowe stowarzyszeń, organizacji i środowiskowe.

– Od początku roku uruchomiony został punkt nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez adwokata lub radcę prawnego w ramach programu rządowego. Punkt działa w byłym biurze LGD w Starej Szkole w Sułkowie.

Luty

Obrodowały zebrania sprawozdawczo-wyborcze jednostek OSP, które wyłoniły nowe władze związkowe na następną kadencję (2016–2021) oraz reprezentantów na zjazd miejsko-gminny:

- 6 – Rudnik,
- 13 – Krzywaczka,
- 20 – Biertowice,
- 21 – Harbutowice,
- 28 – Sułkowie.

We wszystkich jednostkach OSP oprócz Sułkowie zmieniły się zarządy i prezesi.

9

1 – Na meczach piłkarskich VI i V ligi, organizowanych na gminnych obiektach

sportowych, od lutego obowiązuje *Regulamin* uchwalony przez Radę Miejską po konsultacji z klubami.

1 – Rada Miejska uchwaliła *Program ochrony powietrza dla Gminy Sułkowie*.

2 – Akcja *Cała Polska czyta dzieciom* w Rudniku – tym razem w scenarii zimowej.

fot. 8

6 – 18. bal charytatywny w strażnicy OSP w Sułkowie na rzecz Grupy Środowiskowej SWON *Kolonia*.

8

6–7 – 31 druhow z jednostek OSP gminy Sułkowie zaliczyło powtórkowe szkolenie z Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy. Szkolenie odbywało się w harbutowickim Centrum Kultury.

25 – Na stronie internetowej FRDL MISTiA oraz w „Dzienniku Polskim” opublikowane zostały wyniki rankingu gmin małopolskich. Gmina Sułkowie uplasowała się na 11. miejscu wśród 179 gmin (bez różnicowania na miejskie i wiejskie).

fot. 9

25 – Podpisana została umowa o współpracy między Gminą Sułkowie a Archidiecezją Krakowską regulująca zakres

pomocy gminy w organizacji pobytu pielgrzymów na Światowe Dni Młodzieży 2016 w szkołach i na terenie gminy.

25 – Wernisaż wystawy rękodzieła artystycznego w Centrum Kultury w Harbutowicach *Koronkowy świat Kazimiery Kois*.

fot. 7

27 – Gminny Turniej Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Halowej Piłce Nożnej w Sułkowie o Puchar Burmistrza Sułkowie – eliminacje do Turnieju Powiatowego.

fot. 10

29 – Rada Miejska uchwaliła *Lokalny Program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci zamieszkałych na terenie gminy Sułkowie*. W ramach programu postanowiono przyznać po 1000 zł 6-latkom, które w roku szkolnym 2016/2017 rozpoczną naukę w szkole.

Marzec

Odbyły się zebrania mieszkańców, podczas których burmistrz, sołtysi i rady sołeckie

10

11

12

podsumowywali rok 2015: **6** – Biertowice i Harbutowice, **13** – Krzywaczka i Rudnik, **17** – Sułkowie.

1 – Mecz piłkarski

najmłodszych klas oficjalnie inaugurująca działalność zmodernizowanej sali sportowej ZPO w Krzywacze. Na widowni zasiedli: burmistrz, radni, pracownicy Urzędu Miejskiego, rodzice i przyjaciele.

5 – Kabaret Nowaki w Sułkowskim Ośrodku Kultury z programem *Moda na Nowaki* szczerze wypełnił widownię.

6 – Dzień Kobiet zorganizowany przez Stowarzyszenie Gospodyń Cis w Harbutowicach – zaproszone zostały Seniorki z dawnego Koła Gospodyń Wiejskich. Do Pań z tradycyjnym kwiatkiem przybył burmistrz, a towarzyszyła mu sołtyśka Harbutowic *fol. 12*

8 – Wernisaż wystawy portretów kobiet w Galerii Internat pt. *Jej oblicze*.

8 – Gminny Dzień Kobiet w SOK-u. Galowy koncert dla pań zagrała sułkowska Orkiestra Dęta z towarzyszeniem śpiewających solistów.

11 – Dziennikarka Maria Mazurek zbierała w Sułkowicach materiały o chrzanie i sułkowskiej krzonówce do świątecznej „Gazety Krakowskiej” *fol. 13*

15

12 – Mistrzostwa Polski Południowej w kickboxingu w ZPO w Krzywacze.

18 – 20 – Konkurs palm, kartek i stroików wielkanocnych w SOK-u.

20 – Niedziela palmowa z procesjami w parafiach i konkursami na najpiękniejsze palmy we wszystkich miejscowościach gminy.

20 – Wielkanocny Kiermasz na Rynku w Sułkowicach – impreza zorganizowana po raz pierwszy, by promować lokalnych twórców i rękodzielników. *fol. 11*

14

22 – IV Wielkanocne Spotkania Stowarzyszeń – okazja do podziękowania Stowarzyszonym za ich pracę na rzecz gminy oraz na wymianę doświadczeń w świątecznej atmosferze. *fol. 14*

27–28 – *Wielkanoc*. W Wielkim Tygodniu odprawiane były m.in. Drogi Krzyżowe ulicami miejscowości gminy, a także Ekstremalna Droga Krzyżowa Sułkowie – Kalwaria Zebrzydowska. Jak co roku, wielu mieszkańców gminy uczestniczyło w misteriach Męki Pańskiej

i ceremoniach Triduum Paschalnego w klasztorze kalwaryjskim.

31 – Wielkanocne Spotkanie Przyjaciół połączone z wernisażem wystawy twórczości artystycznej absolwenta ZSZ w Sułkowicach Józefa Słoniny w Galerii Internat.

13

Kwiecień

1 – Ruszył nabór wniosków do programu rządowego 500+. Obsługę programu burmistrz powierzył Ośrodkowi Pomocy Społecznej. OPS uruchomił 5 stanowisk przyjmowania wniosków w swojej siedzibie oraz dyżury punktów konsultacyjnych we wszystkich miejscowościach.

2 – XIII Powiatowy Halowy Turniej Piłki Nożnej Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Raciechowicach – II miejsce zdobyła MDP z Sułkowie. *fol. 16*

2 – Rozpoczęła się rekrutacja do projektu *Równa szansa*, realizowanego przez OPS w latach 2016–2019. Projekt adresowany jest do mieszkańców gminy Sułkowie zagrożonych ubóstwem lub wyklucze-

16

17

18

niem społecznym oraz ich otoczenia. Wartość projektu to ok. 1 mln zł.

9 – Zjazd sprawozdawczo-wyborczy

Miejsko-Gminnego Oddziału ZOSP RP. Delegaci, obradujący w strażnicy w Krzywaczce, wybrali zarząd na nową kadencję i delegatów na zjazd powiatowy. Prezesem miejsko-gminnym został wybrany Piotr Pułka.

11 – Motorola Polska podarowała szkole w Krzywaczce 25 komputerów z oprogramowaniem, co umożliwiło nowoczesne wyposażenie pracowni informatycznej (przeniesionej do nowego pomieszczenia, specjalnie zaadaptowanego na ten cel).

14 – 1050. rocznica chrztu Polski. W orbicie tej rocznicy do końca roku odbywało się wiele wydarzeń gminnych i lokalnych. Gminna Biblioteka ogłosiła z tej okazji konkurs literacki i plastyczny dla dzieci i młodzieży. We wszystkich szkołach postarano się o akcenty edukacyjno-okolicznościowe, np. w Biertowicach była w dniu rocznicy inscenizacja chrztu Mieszka I i jego drużyny, a w gimnazjum w Sułkowicach – gra terenowa zakończona posadzeniem dębu rocznicowego.

21

15 – Rozstrzygnięcie gminnego etapu i wyłonienie reprezentantów do eliminacji

powiatowych XVIII Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego dla Dzieci i Młodzieży *W trosce o nasze bezpieczeństwo*.

21 – Eliminacje Gminne XXXIX edycji Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym.

25 – Pierwsza rocznica posadzenia katyńskiego Dębu Pamięci ppłka Rudolfa Galusa, zamordowanego w Charkowie – Honorowego Obywatela Gminy Sułkowice. Uroczystość zorganizowała Szkoła

20

Podstawowa w Sułkowicach, która opiekuje się Dębem Pamięci.

25 – Sejmik Województwa Małopolskiego uchwalił listę zabytków, które otrzymają dofinansowanie w ramach konkursu *Kapliczka 2016*. Naszej gminie przyznano 11 tys. zł na I etap remontu zabytkowej studni z przełomu XIX i XX wieku przy Przełęczy Sanguszki.

17

26 – Przed Starą Szkołą na sułkowskim Rynku zajeżdżał *Bus 500+*. Pracownicy Małopolskiego Urzędu Wo-

jewódzkiego odpowiadali na pytania przechodniów i wręczali im materiały promocyjne.

27 – *Wiosenny salonik poezji* – wieczór autorski Anny Marii Michalik w Starej Szkole, zorganizowany przez sułkowską bibliotekę.

28 – Podpisana została umowa z firmą Instalbud s.c. Łukasz Kaczmarczyk i Stanisław Kaczmarczyk, na budowę drogi do nowego przedszkola w Sułkowicach. Gmina uzyskała na nią dofinansowanie od wojewody w wys. 50%. Inwestycja ma łączną wartość 1 377 411,95 zł. W drodze poprowadzone są wszystkie media. Budowana droga uzbraja jednocześnie nowe tereny budowlane w okolicy przedszkola i może przyczynić się do rozwoju tej dzielnicy miasta.

29 – Gminny Konkurs Tańca Ludowego przedszkolaków w ZPO w Rudniku – bodaj najbardziej widowiskowy tegoroczny konkurs szkolny.

30 – 72. rocznica aresztowań, zabójstw i wywózek do obozów patriotów ziemi sułkowskiej walczących z okupantem: Msza św. w intencji ofiar, złożenie kwiatów pod tablicą pamiątkową na Starej Szkole i spotkanie z rodzinami ofiar.

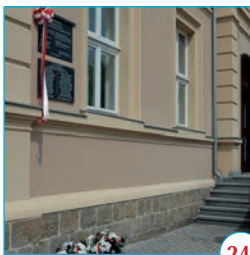
19

22

23

24

W kwietniu
– Praca 6-letniej Julii Mądrali z Koła Plastycznego przy SOK-u została zakwalifikowana do międzynarodowego konkursu *Labirynt wyobraźni* (2831 prac z 8 krajów, w tym 654 prace z 21 szkół artystycznych).

-dzynarodowego konkursu *Labirynt wyobraźni* (2831 prac z 8 krajów, w tym 654 prace z 21 szkół artystycznych).

Maj

1 – Konfederacka majówka na Świętym Michale w Harbutowicach w Lesie Groby. 245. rocznica bitwy konfederatów barskich pod Lanckoroną została połączona z obchodami 1050. rocznicy chrztu Polski. Jak zwykle był przemarsz pod groby konfederatów, uroczysta Msza św. przy kapliczce św. Michała i piknik przygotowany przez Stowarzyszenie Gospodyń CIS w Harbutowicach.

3 – Gminne uroczystości z okazji Święta Konstytucji 3 Maja;

3 – Majówka nad zalewem rekreacyjnym w Sułkowicach – trzeciomajowy rajd rowerowy, śpiewanie pieśni patriotycznych przy amfiteatrze.

27

3 – OSP Biertowice wzięła udział w świątecznej defiladzie samochodów strażackich w Skawinie z okazji świąt 3 i 4 maja.

chodów strażackich w Skawinie z okazji świąt 3 i 4 maja. fol. 27

4 – Msze św. i uroczystości strażackie w dniu patrona św. Floriana.

10 – Adam Lempart z Harbutowic zaśpiewał w koncercie charytatywnym w Filharmonii Krakowskiej z okazji 10-lecia Małopolskiego Hospicjum dla dzieci.

14 – Uroczystość w Biertowicach z okazji 30-lecia kapłaństwa ks. proboszcza Jacka Budzonia.

26

15 – I etap jubileuszu 10-lecia parafii w Biertowicach – bieg z żagwią wiary od I parafii, do której należały Biertowice (dziś kapliczka św. Michała w Harbutowicach w Lesie Groby) do Rynku i kościoła w Sułkowicach (niedawnej parafii biertowian). fol. 26

19 – Gminny Konkurs Wiedzy o Patronie w tym roku organizowany był przez Zespół Placówek Oświatowych im. św. Jana Pawła II w Harbutowicach.

20–22 – Zespół Pieśni i Tańca Elegia zdobył 3. miejsce w kat. formy autentycznej na 34. Przeglądzie Zespołów Regionalnych, Kapel, Instrumentalistów, Grup Śpiewających i Śpiewaków Ludowych im. Jędrzeja Cierniaka „Krakowski Wianek” w Szczurowej.

25

21 – Piknik dla rodziców w ZPO w Rudniku. Rolę wodzireja pełniła Pippi. fol. 25

21 – Piknik dla rodziców w ZPO w Rudniku. Rolę wodzireja pełniła Pippi.

24 – Ogłoszone zostały wyniki sprawdzianu w klasach szóstych. Szkoła Podstawowa w Biertowicach uzyskała najlepszy wynik z matematyki w powiecie myślenickim oraz pierwsze miejsce *ex aequo* z Zawadą z całości sprawdzianu, plasując się w najwyższym, 9. stanie.

25 – Burmistrz Piotr Pułka wzięł udział w spotkaniu z Kardynałem Stanisławem Dziwiszem i ministrem Beatą Kempą w związku z udziałem samorządu Gminy Sułkowice w organizacji Świątowych Dni Młodzieży 2016. Gmina przygotowała w szkołach miejsca dla ok. 500 pielgrzymów. fol. 28

26 – Dzień Matki. Z tej okazji sułkowskie przedszkolaki i ich rodzice na przełomie maja i czerwca prezentowali przedstawienia w sali widowiskowej SOK-u, włączając w nie Dni Dziecka i Ojca.

28

29

30

Przedszkola z pozostałych miejscowości też świętowały w swoich siedzibach.

fol. 30

30 – Scenki z księżek Henryka Sienkiewicza

przedstawili uczniowie Szkoły Podstawowej w Harbutowicach w ramach programu *Śladami Henryka Sienkiewicza* realizowanego w Roku Sienkiewiczowskim przez Gminną Bibliotekę Publiczną im. ks. Józefa Sazdika i jej filię w Harbutowicach.

31 – Uroczysty koncert z okazji Dnia Matki w SOK-u.

fol. 32

31 – Światowy Dzień bez Tytoniu – szóstoklasiści z Harbutowic zorganizowali pikietę antynikotynową na sułkowskim rynku.

31 – Zarząd Województwa Małopolskiego podjął uchwałę skutkującą dofinansowaniem kwotą 37 828,00 zł remontu strażnicy w Harbutowicach w ramach marszałkowskiego programu *Małopolskie Remizy 2016*.

Czerwiec

1 – Dzień Dziecka.

33

2 – Rozpoczął się remont drogi krajowej nr 52 w Biertowicach i Krzywacze. Okresowo wprowadzo-

ny został ruch wahadłowy ze sterowaniem ręcznym. Prace prowadzone były także w godzinach nocnych.

4 – Koncert laureatów X Powiatowego Festiwalu Polskiej Piosenki Rozrywkowej w SOK-u.

4 – Ćwiczenia taktyczno-bojowe komendanta miejsko-gminnego OSP w Biertowicach pod kryptonimem *Kopanice 2016*.

fol. 34

4-5 – Mała Elegia wystąpiła na 27. Wojewódzkim Przeglądzie Dziecięcych

32

Zespołów Folklorystycznych „Kra-kowiaczek” w Łoniewej (pierwszy występ wyjazdowy odnowionej formacji dziecięcej ZPiT Elegia).

fol. 33

5 – Family Fest 7 organizowany przez Gimnazjum w Sułkowicach dla całego środowiska szkolnego i mieszkańców. Podczas festynu przed głównym wejściem do szkoły odsłonięty został herb gminy ułożony z ok. 15 tys. kamyczków, których kolory odwzorowują barwy godła gminy.

fol. 29

7 – Na gali w Teatrze Variété Gmina Sułkowie otrzymała wyróżnienie, tytuł *#eko-Lidera 2016* i czek na 10 tys. zł

w konkursie organizowanym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. W ten sposób WFOŚiGW docenił naszą gminę za zrealizowane inwestycje kanalizacyjne i wodociągowe w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

fol. 31

7 – Na sesji nadzwyczajnej RM radni wyznaczyli obszary gminy przewidziane do rewitalizacji w Sułkowicach i Harbutowicach. Ponadto przyjęli *Regulamin* dofinansowywania przez gminę wymiany nieekologicznych kotłów c.o. w prywatnych domach mieszkalnych.

7 – Rozstrzygnięcie XI Regionalnego Konkursu Plastycznego *Zwierciadło* w SOK-u (*Fantazyjne i mechaniczne motyle* – 262 prace zakwalifikowane do konkursu, 41 prac nagrodzonych).

8 – XII Turniej Sportowy Osób Niepełnosprawnych o Memoriał Tadeusza Piekarsza w Domu Pomocy Społecznej w Harbutowicach.

fol. 36

11 – Dzień Dziecka z grami terenowymi, zabawami i konkursami nad zalewem w Sułkowicach.

34

35

36

12 – Pikniki rodzinne organizowane przez Szkołę Podstawową w Sułkowicach i ZPO w Krzywawce.

12 – Wernisaż wystawy fotografii *Twarze i oblicza Orkiestry Dętej w Sułkowicach* z okazji 140-lecia orkiestry – Galeria Internet.

17 – Ogłoszone zostały wyniki egzaminów gimnazjalnych. Bardzo wysoki rezultat z j. polskiego i matematyki osiągnęło gimnazjum w Krzywawce, a z historii z wos-em i nauk przyrodniczych – gimnazjum w Rudniku.

18 – Piknik rodzinny w Rudniku organizowany przez Radę Sołecką i stowarzyszenie Diabelski Kamień.

19 – Rada Ministrów nadała status drogi ekspresowej S52 planowanej Beskidzkiej Drodze Integracyjnej. W konsekwencji budowa BDI została oficjalnie wpisana do rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych i Autostrad na lata 2014–2023.

19 – Studio Tańca R zaprezentowało w Sułkowicach swój nowy spektakl *Harry Potter i kamień filozoficzny*.

39

21 – Serwis Samorządowy PAP ogłosił ranking opracowany w oparciu o dane GUS nt. wykorzystania

funduszy unijnych przez 2 478 polskich gmin (wszystkich kategorii). Gmina Sułkowiec zajęła w nim 535. miejsce za inwestycje o wartości 126 mln 805 tys. 554,61 zł z dofinansowaniem UE w latach 2007–2013 (rozliczenie do 2015 r.).

21 – 13 par małżeńskich świętowało Złote Gody w restauracji Gala. Burmistrz Piotr Pułka wręczył jubilatom medale Prezydenta RP oraz kwiaty i upominki od gminy. Podczas uroczystości zaśpiewała Martyna Raczek.

fot. 35

----- W czerwcu

– Zasiłki wychowawcze z programu 500+ były już wypłacane przez OPS na

bieżąco, co oznacza, że do końca maja wypłacone zostały wszystkie wyrównania od kwietnia 2016.

37

Lipiec

1 – Na zalewie w Sułkowicach rozpoczęły się codzienne dyżury ratowników przez całe wakacje.

fot. 40

4 – Anna Plichta, krzywaczanka, wychowanka UKS Plon, a obecnie wicemistrzyni Polski w kolarstwie szosowym, została powołana do reprezentacji Polski na olimpiadę w Rio de Janeiro.

4 – Rozpoczęły się półkolonie dla ponad 190 dzieci w ramach Akcji Lato 2016, zorganizowanej przez Świetlicę Środowiskową w Sułkowicach i jej filiach we wszystkich miejscowościach gminy.

4 – Ogłoszony został nabór do programu profilaktycznego pn.: *Wczesna prewencja i profilaktyka choroby niedokrwiennej serca i udaru mózgu dla mężczyzn od 45. roku życia i kobiet od 55.*

40

38

22 – Nagrody Burmistrza dla Wybitnych Absolwentów – *Primus Inter Pares*.

fot. 38

23 – Rada Miejska jednogłośnie udzieliła burmistrzowi Piotrowi Pułce absolutorium z realizacji budżetu za rok 2015.

24 – Zakończenie roku szkolnego.

fot. 39

27 – 45 dzieci wyjechało do Zakopanego na tygodniowy wypoczynek w Tatrach zorganizowany przez Świetlicę Środowiskową.

fot. 37

41

42

roku życia, realizowany przez szpital Jana Pawła II w Krakowie, a finansowany przez gminę.

9–10 – Dni Sułkowiec

2016 z licznymi atrakcjami kulturalnymi, sportowymi i kulinarnymi, zabawami i quizami, występami lokalnych zespołów i uznanych gwiazd (Baciary, Defis, Zbyrcoki, Szalone Gitary), z pokazem sztucznych ogni oraz turniejem mega-piłkarzyków i obowiązkowym Luna Parkiem z Czech.

fol. 41, 44

9 i 10 – W parafii w Sułkowicach i DPS-ie w Harbutowicach gościli symbole Światowych Dni Młodzieży. Procesja z symbolami odwiedziła także bawiących się na Dniach Sułkowiec podczas koncertu Elegii.

fol. 42

10 – Zmarł Franciszek Świerk – wieloletni prezes GS-u, współzałożyciel jednostki OSP w Biertowicach i jej prezes w latach 2009–2015.

10 – Akcja Lato 2016 w Radio Kraków www.radiokrakow.pl/audycje/pejzaze-regionalne/audycja-z-dn10072016-r. Na stronie internetowej radia promowany był sułkowiecki zalew oraz zamieszczono plakat zapraszający na Dni Sułkowiec 2016.

45

14 – Tour de Pologne – w 3. etapie wyścigu kolarze przejechali przez Biertowice i Rudnik. W zabezpie-

-czeniu trasy przejazdu pomagali druhowie OSP oraz Straż Miejska.

14–18 – W VII Pielgrzymce Rowowej z Sułkowiec na Jasną Górę pojechało 40 pątników-cyklistów.

fol. 43

17 – Audycja Rzeźbiarskie pasje Witolda Świątłonia w Radio Kraków: www.radiokrakow.pl/audycje/pejzaze-regionalne/audycja-z-dn1707-2016-r.

fol. 45

20 – Zmarła Maria Socha, przez całe zawodowe życie związana była z samorządem gminnym – księgowa, skarbnik gminy.

44

22 – II etap obchodów jubileuszu 10-lecia parafii w Biertowicach – Msza św. w dawnym kościele parafialnym w Sułkowicach, a następnie piesze przejście do Biertowic z zapaloną żagwią wiary. Po drodze odmawiano różaniec.

22 – Do użytku oddane zostały toalety publiczne na parking przy kościele w Sułkowicach.

22 – Uroczystym podsumowaniem i wspólną zabawą zakończyła się Akcja Lato Świetlicy Środowiskowej.

Przechodni Puchar Burmistrza za zwycięstwo w Akcji Lato trafił w tym roku do Biertowic.

24 – 73.

fol. 46

rocznica pacyfikacji Sułkowiec.

25–31 – Światowe Dni Młodzieży Kraków 2016. Gmina bezpłatnie udostępniła dla pielgrzymów pomieszczenia w budynkach szkolnych, całodobową opiekę pracowników szkół oraz stołówki szkolne. Do gminy przyjechali pielgrzymi z Włoch, Polski, Austrii, Niemiec, Francji, z Brazylii, Hiszpanii, Portugalii, Kolumbii, Hondurasu, Paragwaju, Boliwii, Indii – w sumie 1418 osób w tym ok. 100 księży, kleryków i zakonnic. 936 osób mieszkało u rodzin, 403 osoby w szkołach, 30 w strażnicy OSP w Harbutowicach, 49 w karczmie w Krzywaczce. Nauki dla pielgrzymów głosiło 2 kardynałów i 14 biskupów. W przyjęcie pielgrzymów zaangażowało się 241 rodzin, ok. 90 wolontariuszy w 5 komitetach parafialnych, ok. 100 osób dyżurujących w szkołach i przygotowujących posiłki. Codziennie w czasie ŚDM na stronie internetowej gminy zamieszczane były fotorelacje z bieżących wydarzeń.

fol. 47

46

29 – Przy kościele w Sułkowicach Urząd Miejski rozłożył namiot promocyjny z upomin-

47

48

kami promocyjnymi dla pielgrzymów. Z okazji ŚDM został wydany w zwiększonym nakładzie specjalny numer „Klamry”, który został wysłany do przedstawicieli pielgrzymów goszczących w naszych parafiach i rozdany osobom zaangażowanym w ŚDM. *fol. 48*

30 – Zmarł ppłk Franciszek Oremus, ps. „Steyer” – „Żelazny”, żołnierz OP Limba, ZWZ AK w 12 PP AK, walczący m.in. w Lasach Gościubi, inicjator budowy pomnika partyzanckiego przy leśniczówce będącej bazą partyzancką. Był jednym z ostatnich żołnierzy niezłomnych, walczących z totalitaryzmem stalinowskim. *fol. 51*

Sierpień

1–12 – Akcja Lato w Sułkowskim Ośrodku Kultury dla 31 dzieci. Największą atrakcją półkolonii było zwiedzanie studia filmów rysunkowych w Bielsku-Białej. Były też wyjazdy do kina, na basen i dzień w stadninie Stajnia pod Topolą w Sułkowicach.

1 – 72. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego. O „godzinie W” w całej gminie zawyły syreny.

51

2 – Zmarł ks. kard. Franciszek Macharski. Wspominając jego Osobę, przypominaliśmy liczne pobyty ks. kardynała w naszej gminie i ufundowaną przez niego kapliczkę na 10-lecie DPS-u w Harbutowicach. *fol. 52*

3 – Redaktorka Teresa Kokocińska i fotoreporter Kosma przybyli do Sułkowic, by przygotować materiał o chrzanie i sułkowskiej krzonówce dla gazety „Życie na Gorąco”. Na miejscu w Sułkowicach zainteresowała ich postać Witolda Świątłonia – rzeźbiarza i strażnika miejskiego.

50

5 – Delegacja UM wzięła udział w pogrzebie ppłk Franciszka Oremusa na cmentarzu w jego rodzinnym Izdebniku.

7–10 – Anna Plichta na olimpiadzie w Rio de Janeiro w finałowym wyścigu kolarskim ze wspólnego startu zdobyła 41. miejsce, a w jeździe indywidualnej na czas – 19. miejsce. *fol. 49*

21 – Dożynki gminne w Harbutowicach – z delegacją z zaprzyjaźnionej wsi Harbutowice na Śląsku Cieszyńskim. Imprezie towarzyszyły występy

orkiestry Towarzystwa Przyjaciół Harbutowic Sanguszka i Chóru Seniorów z Rudnika. *fol. 50*

49

28 – Miejsko-gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze – wygrali dorośli z OSP Harbutowice i młodzież z MDP Krzywaczka.

28 – XVIII Dożynki Powiatowe w Pci-miu – gminę Sułkowice reprezentowała grupa dożywkowa „Sułkowska Podkowa” złożona z pań ze stowarzyszeń: Cis z Harbutowic (z wieńcem), Gospodyń z Sułkowic (z sułkowską krzonówką), Krzywaczki i Rudnika oraz Chóru Seniorów z Rudnika.

28 – Hodowcy koni, ich rodziny i przyjaciele brali udział w XVIII Pielgrzymce Konnej i Zaprzęgów Konnych do Kalwarii Zebrzydowskiej.

30 – Studenci i doktoranci archeologii UJ pod opieką prof. dr. hab. Pawła Valde Nowaka do 17 września prowadzili w Sułkowicach wykopaliska. Odkryli narzędzia z okresu mezolitu. Na miejscu wykopalisk naukowcy opowiedzieli o swojej pracy uczniom sułkowskich szkół. *fol. 53*

Wrzesień

Odbyły się zebrania mieszkańców, które uchwa-

52

53

54

liły fundusz sołecki na rok 2017:

18 – Harbutowice i Rudnik,
25 – Biertowice i Harbutowice.

1 – Rozpoczęcia roku

szkolnego we wszystkich szkołach.

1 – 77. rocznicę wybuchu II wojny światowej szkoły upamiętniły podczas apeli i zajęć w pierwszych dniach roku szkolnego.

1 – OSP w Harbutowicach otrzymała od gminy średni samochód pożarniczy Renault Midliner M210 o wartości 285 tys. zł.

1 – Podczas rozpoczęcia nowego roku szkolnego w Krzywaczce firma Motorola Solution Polska podarowała szkole 12 laptopów EliteBook 8460p.

1 – Rozpoczął się projekt socjalny OPS-u dla dzieci i młodzieży *Słońce w kałuży* w ramach profilaktyki przemocy. Trwał do końca roku 2016.

3 – Piknik jubileuszowy TVP Kraków (55-lecie TVP Kraków, 50-lecie Kroniki Krakowskiej oraz 25-lecie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski). Na podwójnym stoi-

57

sku Urzędu Miejskiego prezentowane były materiały promocyjne gminy, wyroby kowalskie oraz smako-

łyki sułkowickich Gospodyń. Stowarzyszenie wzięło udział w III Konkursie Małopolskich Potraw i Wyrobów Regionalnych m.in. z sułkowicką krzonówką i sałatką z niedźwiedzim czosnkiem. Wydarzenie było transmitowane na żywo w Kronice i innych programach Telewizji Kraków.

fot. 54

4 – IX Jarmark „Sułkowicka Jesień” z prezentacją organizacji pozarządowych, instytucji oraz firm i twórców ludowych z gminy Sułkowice i innych

56

miejsowości Małopolski. Na scenie wystąpili: przedszkolaki, Kapela Regionalna Dudy oraz ZPiT Elegia.

fot. 57

4 – X Święto Jarzębiny w Karczmie Pod Kogutkiem w Krzywaczce.

4 – Zespół Pieśni i Tańca Elegia na antenie Radia Kraków: www.radiokrakow.pl/audycje/pejzaze-regionalne/audycja-z--dn-4092016-r/

11 – Burmistrz podziękował osobom zaangażowanym w przyjęcie piel-

grzymów na SDM 2016 i organizację ich pobytu w gminie Sułkowice. Specjalnie dla nich Teatr w Stodole Doroty Ruśkowskiej przygotował spektakl *Telefon do Nieba*.

fot. 55

11-12 – Przemysław Kania z Biertowic został mistrzem Europy na Mistrzostwach Europy OMC Hairworld we Fryzjerstwie Artystycznym i Make up'ie w Paryżu w kat. senior męski *Avant-garde*.

fot. 58

15-19 – Wyjazd promocyjny ZPiT Elegia z Rudnika do Ronchamp we Francji na Zlot Starych Samochodów *Rétrofolie*. Podczas pobytu w Ronchamp delegacja gminy złożyła kwiaty i zapaliła znicze na grobie inicjatorki nawiązania współpracy gmin, Honorowej Obywatelki Sułkowic Marii Lewandowskiej.

fot. 59

16 – Spektakl kabaretowy *Wojna płci* Formacji Chatelet w SOK-u.

18 – Odpust w kaplicy na Oblasku.

24 – W uroczystości 15-lecia strażackiego Klubu Honorowych Dawców Krwi im. Andrzeja Burzawy wziął udział burmistrz Piotr Pułka (także jako czynny krwiodawca) i został uhonorowany okolicznościową statuetką.

58

25 – Piknik konny *Babie lato w siodle*

59

60

przy DPS-ie w Harbutowicach współorganizowane przez spółdzielnię Podkówek, Grupę Środowiskową SWON

Kolonia i WTZ pod patronatem Burmistrza.

fol. 59

26 – Rada Miejska zdecydowała o sprzedaży w trybie bezprzetargowym z 99% bonifikatą starego przedszkola w Krzywaczce na rzecz Fundacji Pomoc Polakom z Donbasu. Zgodnie z wolą wyrażoną przez zebranie mieszkańców Krzywaczki, mają tam zamieszkać Polacy – uchodźcy ze wschodniej Ukrainy.

26–27 – Sułkowicka Jesień Szachowa w SOK-u. W turnieju rozegranym systemem szwajcarskim wzięło udział 60 szachistów w różnym wieku, przybyłych z Małopolski oraz Górnego i Dolnego Śląska.

fol. 60

30 – Gimnazjum z Rudnika wzięło udział w Nocy Naukowców w Krakowie.

fol. 63

We wrześniu

– Prowadzone były prace geologiczne

63

zlecone przez Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie w związku z planowaną

budową suchego zbiornika Sułkowice na potoku Gościbia w ramach programu *Zabezpieczenie przeciwo-wodziowe w dolinie rzeki Skawinki*.

Październik

2 – Msza św. odpustowa przy kapliczce św. Michała Archanioła w Lesie Groby w Harbutowicach. Po celebrze – spotkanie integracyjne przy ognisku OSP Harbutowice.

fol. 61

62

2 – Podziękowanie za ŚDM rodzinom przyjmującym pielgrzymów oraz wolontariuszom w kościele w Sułkowicach – Msza św. dziękczynna i spotkanie z poczęstunkiem na terenach zielonych przy plebanii.

fol. 62

2 – Koncert jubileuszowy w SOK-u na 5. urodziny Studia Tańca R.

2 – OSP Rudnik wzięła udział w VIII Manewrach w Ratownictwie Medycznym jednostek OSP powiatu myślenickiego w Kwapince.

5 – Otwarcie wielofunkcyjnego boiska sportowego przez ZSZiO (inwestycja powiatu).

8 – Gala MMA

Maximus

Warriors zorganizowana przez sułkowicki Klub Sportowy M-Maximus w hali widowiskowo-sportowej na Zarabiu w Myślenicach.

9 – III etap obchodów jubileuszu 10-lecia parafii w Biertowicach połączony z odpustem parafialnym.

12 – Wernisaż wystawy zbiorów z działu kulinariów kolekcjonera Jana Koczwały pt. *Polska na talerzu* w Galerii Internet.

13 – W wigilię Dnia Edukacji Narodowej na spotkaniu w Starej Szkole burmistrz wręczył nagrody i wyróżnienia dyrektorom i nauczycielom gminnych szkół i przedszkoli.

fol. 64

14 – Dzień Edukacji Narodowej w szkołach.

16 – IV Zawody Pływackie o Puchar Burmistrza Sułkowic połączone z akcją charytatywną radnego powiatowego Andrzeja Pułki *Pomaganie przez pływanie*. Zawody zorganizował KS Delfin na krytym basenie Aquarius w Myślenicach.

16–21

– Misje parafialne w Rudniku,

61

61

64

65

66

prowadzone przez misjonarza o. Benedykta Belgrau, Karmelitę Bosego.

17 – Uczniowie ZPO w Bier-

towicach przyłączyli się do bicia rekordu Guinnessa w jednoczesnym prowadzeniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej (RKO) przez jak największą liczbę osób.

18 – Spotkanie dla osób starszych nt. aktywnego spędzania czasu, prowadzone przez fizjoterapeutkę w ramach programu OPS *Zdrowy i aktywny Senior*.

18 – 19 – Rewitalizacja – warsztaty planistyczne z udziałem mieszkańców w Harbutowicach i Sułkowie.

23 – Inauguracja Roku Kulturalnego w Sułkowie Ośrodku Kultury. *fol. 71 i 73*

26 – Na spotkaniu w Starej Szkole burmistrz przekazał druhom OSP z wszystkich gminnych jednostek zestawy ubrań specjalnych o wartości 80 tys. zł (wkład gminy 27 tys. zł).

26 – Wykład prowadzony przez lekarza rodzinnego na temat zdrowego

69

stylu życia i *beztab-letkowej* profilaktyki najczęstszych chorób wieku podeszłego w ramach programu OPS.

27 – Na uroczystej sesji nadzwyczajnej RM podjęła uchwałę intencyjną honorującą służbę druhów OSP. Podczas sesji wicewojewoda Piotr Ćwik udekorował 6 zasłużonych druhów Złotymi, Srebrnymi i Brązowymi Krzyżami Zasługi przyznymi przez Prezydenta RP.

fol. 65

30 – *Korowód świętych* na ulicach miasta, zorganizowany przez parafię w Sułkowie. Po przemarszu prezentacja przebrań i opowiadanie o świętych w kościele.

68

Listopad

3 – Sułkowie pożegnały Honorowego Obywatela Eugeniusza Pitale, społecznika, strażnika pamięci o patriotach pomordowanych przez Niemców podczas II wojny światowej. W pogrzebie licznie uczestniczyli mieszkańcy oraz delegacje samorządu gminy, instytucji i organizacji społecznych. *fol. 70*

9 – Gminna Akademia Niepodległościowa w wykonaniu uczniów ZPO w Biertowicach.

fol. 66

11 – Gminne uroczystości z okazji narodowego Święta Niepodległości – Msza św. w intencji Ojczyzny, składanie kwiatów pod pomnikiem w Rynku oraz spotkanie w straźnicy z wręczeniem Nagród Samorządowych, przyznanych przez Radę Miejską w 2016 r.: Annie Plichcie z Krzywaczki (wicemistrzyni Polski w kolarstwie szosowym, w kadrze Polski na olimpiadzie w Rio de Janeiro) *fol. 68*, LKS-owi Cisy Harbutowice *fol. 69*, i ZPiT Elegia z Rudnika *fol. 67*.

16 – Gminny Dzień Seniora w Centrum Kultury w Harbutowicach – podsumowanie programu OPS-u *Zdrowy i aktywny Senior* z udziałem dzieci z harbutowskiej filii Świetlicy Środowiskowej. *fol. 72*

20 – W straźnicy OSP w Krzywacze obradował Zjazd Oddziału Powiatowego ZOSP RP w Myślenicach. Podczas zjazdu wybrano władze powiatowe OSP na następną kadencję. Burmistrz Piotr Pułka wszedł do zarządu.

25 – Renowacja Misji Świętych w 1050. rocznicę Chrztu Polski w parafii w Krzywacze.

70

67

71

72

29 – Wernisaż wystawy *Pejzaże Sułkowie – Plenery malarskie w Sułkowicach 1996–2016*. Na wernisaż przybyli artyści krakowscy

od 20 lat związani z Galerią Internet.

W listopadzie

– OPS prowadził projekt socjalny adresowany do dzieci i rodziców (wykład psychologa, warsztaty nt. rozpoznawania uczuć dziecięcych, spotkanie integracyjne).

– Rejon Dróg Wojewódzkich wykonał wymianę 3,5 km nawierzchni bitumicznej na drodze w Harbutowicach – do granicy gminy przy pomniku Sanguszki.

– Zakończony został kapitalny remont wewnątrz kościoła św. Zofii w Sułkowicach. Inwestycja parafialna, w pierwszej fazie wspomagana przez grupę gospodarczą UM.

– Nowo budowana plebania w Harbutowicach jest już przykryta dachem, wewnątrz wykonane są główne instalacje. Obiekt ma 400 m² powierzchni.

75

Oprócz mieszkania księdza będzie mieścił m.in. salkę katechetyczną, kancelarię, jadalnię, kuchnię itp.

Grudzień

2 – Małopolska Policja ogłosiła ostateczne wyniki konkursu Odblaskowa Szkoła 2016. W etapie wojewódzkim brały udział 3 szkoły z naszej gminy: ZPO w Krzywaczce, Harbutowicach i Rudniku. ZPO w Krzywaczce uplasowała się na 23. miejscu w województwie (drugi wynik w powiecie myślenickim). W konkursie ogółem sklasyfikowano 231 szkół.

74

3 – Zakończenie obchodów jubileuszowych 10-lecia parafii w Biertowicach. Podczas Mszy św. koncelebrowanej pod przewodnictwem ks. kardynała Stanisława Dziwisza, poświęcony został dzwon im. św. Michała Archanioła ufundowany przez parafian.

6 – Przyszedł Święty Mikołaj. fot. 74

6 – 10 lat temu Piotr Pułka objął urząd Burmistrza Gminy Sułkowie.

7 – 1050. urodziny Polski – rozstrzygnięcie konkursu plastyczno-literackiego,

zorganizowanego przez Gminną Bibliotekę Publiczną.

7 – Z okazji rocznicy 200 lat spółdzielczości na ziemiach polskich Spółdzielnia Socjalna Podkówka zorganizowała spotkanie prezesów spółdzielni z gminy Sułkowie, połączone z dyskusją o współczesnej kondycji spółdzielczości.

8 – Po przejściu na emeryturę kard. Stanisława Dziwisza (Honorowego Obywatela Gminy Sułkowie) nowym metropolitą Krakowa został abp Marek Jędraszewski.

10–11 – Finał akcji *Szlachetna Paczka* w Rejonie Sułkowie. fot. 76

11 – W XIV Powiatowym Konkursie Potraw Regionalnych *Choinka przy Wigilijnym Stole*, gminę Sułkowie reprezentowało Stowarzyszenie Gospodyń Kalina z Rudnika wspierane przez kolędników z Elegii.

W grudniu ponadto odbędzie się:

19 – *Alicja w krainie czarów* w reż. Artura Dziurmana w SOK-u.

24–26 – Wigilia i **Boże Narodzenie**.

29 – Sesja „sylwestrowa” RM z uchwaleniem budżetu 2017.

31 – Sylwester.

73

76

Obraz Jana Matejki „Zaprowadzenie chrześcijaństwa” został włączony w dekorację rocznicową w szkole w Rudniku

– Pomyślmy o wielu synach i córkach waszego narodu: męczennikach, którzy sprawili, że zajaśniała bezbronna moc Ewangelii; o ludziach prostych a jednak niezwykłych, którzy potrafili świadczyć o umiłowaniu Boga pośród wielkich prób; o łagodnych a zdecydowanych głosicielach Miłosierdzia, jak święty Jan Paweł II i święta Faustyna. Poprzez te „kanały” swojej miłości Pan sprawił, że owe bezcenne dary dotarły do całego Kościoła i całej ludzkości. Znamienne jest, że obecna rocznica chrztu waszego narodu zbiega się dokładnie z Jubileuszem Miłosierdzia

– mówił Papież Franciszek podczas Mszy św. dziękczynnej za Chrzest Polski, którą odprawił 28 lipca na Jasnej Górze, podczas swojego pobytu w Polsce na Światowych Dniach Młodzieży Kraków 2016.

I taki właśnie był ten rok, który dobiega końca – łączący w sobie wiele treści niesionych przez te doniosłe rocznice i wydarzenia. Rok, który dostarczył nam tak wielu niezapomnianych przeżyć duchowych i patriotycznych. Rok, który był dla Polski jakby powrotem do źródeł, a dla Polaków – szansą na pogłębione spojrzenie w siebie i własną tożsamość; tak narodową, jak i osobistą formację duchową.

Biertowice – 10-lecie na 1050-lecie

W orbicie 1050-lecia Chrztu Polski w naszej gminie odbywało się wiele wydarzeń, łącznie z jeszcze jedną, tym razem naszą własną, rocznicą – 10-lecia parafii w Biertowicach, najmłodszej w Gminie Sułkowice. Ten jubileusz miał wyjątkową wymowę na tle takiej starożytnej rocznicy jak 1050-lecie, czy w porównaniu do tradycji kilkusetletnich parafii w Harbutowicach, Krzywaczce i Sułkowicach. Jakby symbol, że i nasze czasy wnoszą swój wkład w to wielkie dziedzictwo. W takim też duchu przebiegały obchody jubileuszowe, które ksiądz proboszcz Jacek Budzoń podzielił na 4 etapy, wracając do najstarszej dla biertowian parafii w Harbutowicach i do źródeł chrześcijaństwa na naszych ziemiach.

Inscenizacja przyjęcia chrztu przez Mieszka I w szkole w Biertowicach

Szkoły wychowują do wartości

Rocznice uroczyste obchodziły wszystkie szkoły naszej gminy, każda na własny, sobie właściwy sposób, wszystkie w duchu patriotycznego wychowania uczniów i budowania silnej hierarchii wartości.

Zespół Placówek Oświatowych w Biertowicach – podczas uroczystego apelu rocznicowego uczniowie wraz z księdzem zainscenizowali scenę przyjęcia chrztu św. przez Mieszka I z rąk biskupa Jordana.

Zespół Placówek Oświatowych w Harbutowicach – wychowawcy przygotowali specjalny program dla najmłodszych klas, wprowadzając ich w czasy Mieszka I poprzez legendy dotyczące początków państwa polskiego. Uczniowie ze starszych klas opracowywali informacje

dotyczące chrztu Polski i prezentowali je pozostałym uczniom. Przygotowane zostały plakaty z najważniejszymi informacjami dotyczącymi chrztu Polski, a na zakończenie obchodów zorganizowano apel okolicznościowy.

Gimnazjum z Zespołu Placówek Oświatowych w Krzywaczce – uczniowie wzięli udział w ogólnopolskim konkursie plastycznym zorganizowanym przez Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe na projekt monety upamiętniającej to wydarzenie.

Zespół Placówek Oświatowych w Rudniku – uczniowie wykonali gazetki dotyczące 1050. rocznicy Chrztu Polski, a katecheta przygotował dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum oraz przedszkolaków cykle katechez okolicznościowych na temat znaczenia sakramentu chrztu.

Symboliczną dekorację, nawiązującą do chrztu Polski, zyskało II piętro gimnazjum: bijące źródło wody symbolizowało wymiar teologiczny chrztu Polski, a obrazy Jana Matejki *Zaprowadzenie chrześcijaństwa* i portret Mieszka I przywołały kontekst historyczny.

Szkoła Podstawowa w Sułkowicach zorganizowała konkurs na komiks historyczny *Okoliczności chrztu Polski*. Uczniowie z klas V i VI wzięli udział w Małopolskim Konkursie *Wybitni Władcy Polski – Piastowie*, w którym główny akcent położony został na panowanie Mieszka I i chrzest Polski. W szkole wykonano gazetki dotyczące przyjęcia chrztu przez Mieszka I oraz przeprowadzono pogadanki na lekcjach historii. W kwietniu uczniowie pojechali na wycieczkę do Tyńca, gdzie uczestniczyli w warsztatach tematycznych i wielkoplanszowej grze dydaktycznej związanej z 1050-leciem.

W **Gimnazjum w Sułkowicach** przeprowadzono grę terenową, podczas której uczniowie odpowiadali na pytania związane z historią i chrztem Polski. Zorganizowany został mecz jubileuszowy w piłce nożnej, a przedstawiciele szkoły wraz z gośćmi (ks. proboszcz, burmistrz, wiceburmistrz i sekretarz gminy) posadzili jubileuszowy dąb przed herbem gminy przy wejściu do szkoły. Nauczyciele historii przeprowadzili lekcje poświęcone genezie chrztu Polski, a samorząd uczniowski zorganizował debatę: *1050 rocznica chrztu Polski: czy polskie rocznice dzielą, czy łączą Polaków?*

Na krakowskich Błoniach podczas powitania papieża Franciszka nie brało ani mieszkańców gminy, ani „naszych” pielgrzymów na SDM

1050-lecie w bibliotece

Gminna Biblioteka Publiczna im. ks. Józefa Sądziaka zaproponowała uczniom konkurs plastyczny i literacki pod hasłem: *1050. urodziny Polski*. W konkursie literackim młodszy mieli przedstawić okoliczności chrztu, tworząc legendy na wzór tych z początków państwa polskiego, a starsi mieli się wcielić w rolę kronikarzy opisujących te wydarzenia. Na konkurs plastyczny dla dzieci klas I – III wpłynęło 69 prac, a na literacki dla starszych uczniów podstawówki i gimnazjalistów łącznie 20 prac. Ponadto uczeń klasy II a szkoły podstawowej w Krzywaczce – Wojciech Żbik – wykonał według własnego pomysłu oryginalną grę planszową *Narodziny Polski*.

Jury konkursu plastycznego: Agnieszka Turska – przewodnicząca, Bogusława Górka i Ryszard Judasz przyznali 3 nagrody (I – Małgorzata Bochenek, II – Jakub Starzec, III – Olimpia Hajdaś z SP w Sułkowicach) i dwa wyróżnienia oraz wyróżnienie za temat i wyróżnienie specjalne za grę planszową. Konkurs literacki oceniali jury pod przewodnictwem Jadwigi Maliny-Żądło, Anna Witalis-Zdrzenicka i Małgorzata Dziadek przyznało I nagrodę w kat. szkół podstawowych Aleksandrze Filarskiej z Rudnika, II – Emilii Janowskiej z Krzywaczki i III – Florianowi Czwartkowi z Biertowic. W kat. gimnazjów I nagrodę otrzymała Izabela Dusza, II – Katarzyna Burda (obie z Krzywaczki), III – Emilia Małota z Rudnika. Ponadto jury przyznało wyróżnienia. Jurorzy podkreślali wysoki i bardzo wysoki poziom prac. Wszyscy laureaci otrzymali z rąk wiceburmistrz Rozalii Oliwy i jurorów piękne albumy tematyczne zakupione przez bibliotekę.

Zachęcona powodzeniem konkursu, biblioteka przygotowuje następny historyczny konkurs plastyczno-literacki, już z myślą o 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę.

oprac. red., fotografie z archiwum „Klamry” |

Sadzenie rocznicowego dębu 1050-lecia Chrztu Polski przy Gimnazjum w Sułkowicach zainicjował ks. dziekan Edward Antolak

Na fotografii od lewej: Ewa Jamróz, Grażyna Krzyżek, Rozalia Oliwa, Piotr Półka, Monika Lempart, Kazimierz Szatraniec, i Adam Dźwig

- Ta historia zaczyna się 200 lat temu – w 1816 roku w Hrubieszowie. Wówczas to ks. Stanisław Staszic założył Hrubieszowskie Towarzystwo Rolnicze Ratowania się Wspólnie w Nieszczęściach – pierwszą organizację typu spółdzielczego na ziemiach polskich (kontrakty ze Staszicem podpisało 329 gospodarzy).
- Ta historia zaczyna się już prawie 130 lat temu – w 1887 r. w Sułkowicach. Wówczas to ks. proboszcz Antoni Opidowicz założył Towarzystwo Kowali, do którego akces zgłosiło 150 majstrów. Działania Towarzystwa doprowadziły do utworzenia w 1894 r. szkoły zawodowej przemysłu żelaznego – jednej z najstarszych szkół zawodowych w Galicji.
- Ta historia zaczyna się prawie 3 lata temu – w 2014 r. w Sułkowicach, kiedy to samorząd gminny wspólnie z Ochotniczą Strażą Pożarną założyły najmłodszą sułkowską spółdzielnię nowej generacji – Spółdzielnię Socjalną Podkówka.

Od pucybuta...

Grażyna Krzyżek, prezes GS SCh w Sułkowicach

- Zaraz po szkole podstawowej rodzice zawieźli mnie do szkoły z internatem w Miechowie. To była szkoła bankowa. Trafiałam tam dzięki dyrektorowi naszego banku spółdzielczego. To było tak, że zdawałam do szkoły handlowej w Suchoj Beskidzkiej. Zdałam, ale nie dostałam się. Mama rozpłakała. Nasz dom rodzinny jest na wspólnym podwórzu z bankiem. Dwa razy nawet udało nam się przeproszyć właścicieli. Oczywiście znaleźliśmy wszystkich w banku. No więc dyrektor banku zobaczył, że mama rozpłakała, wypróbował, o co chodzi i mówi – *To niech idzie do naszej szkoły do Miechowa.* Pomógł załatwić wszystkie formalności i przyjeździł mnie tam. Takie były czasy. Na początku byłam przerażona. Kiedyś młodzież nie była taka odważna, jak dziś. Ale później ta szkoła to był mój drugi dom. Ja się nigdy nie bałam pracy, więc niestraszne mi były praktyki, czyny społeczne. Już po szkole, zaczynałam pracę w GS-ie, nie patrząc, że miałam technika i maturę (na studia nie było nas stać). Brałam, co było wolne, byle była praca. Pracowałam chyba na wszystkich stanowiskach w naszej spółdzielni. Kto jeszcze pamięta wytwórnię oranżady? A ja tam pracowałam. Byłam też kierowniczką piekarni. Teraz, gdy jestem prezesem, to ta wiedza i doświadczenie mi służą, bo znam swoją firmę od podszewki i rozumiem ludzi, którzy w niej pracują.

Adam Dźwig, wiceprezes Krakowskiej Spółdzielni Niewidomych Sanel

- Ze mną było podobnie. Tylko że mnie wywieźli do szkoły z internatem, gdy miałem 7 lat i to aż do Lublina. Miałem bardzo słaby wzrok, nie widziałem, co tam pani pisze na tablicy, nie nadawałem się do zwykłej szkoły. W Krakowie była wtedy tylko szkoła dla całkiem niewidomych, a ja coś tam jednak widziałem. Szkoła dla takich jak ja była dopiero w Lublinie. Skończyłem ją, później następną, a pracę dostałem w Sanelu. Podobnie jak pani Grażyna, przeszedłem przez wszystkie rodzaje prac. Dziś jestem wiceprezesem, informatykiem firmy, ale jak mnie ta cała moja praca bardzo zmęczy, to idę sobie na produkcję popracować z niewidomymi. To są genialni pracownicy, bardzo skupieni, uważni. Mogę się pochwalić, że opracowałem maszyny ułatwiające im pracę, np. takie ułożenie przycisków, żeby niewidomy nie miał możliwości uszkodzenia sobie ręki nawet przy chwilowym rozproszeniu uwagi. Człowiek widzący po prostu widzi, że teraz maszyna jest w jakimś tam ułożeniu i odczeka ten ułamek sekundy. Nie robi tego świadomie, to jest instynkt. A niewidomy? To, że pracowałem z nimi, daje mi wyobrażenie, czego potrzebują. I w ogóle daje cierpliwość do ludzi. Nieraz pracownik człowieka zdenerwuje, ma się go już dość i najchętniej by się go zwolniło, bo zawala, wszystko robi nie tak. Ale spółdzielnia to rodzina. Człowiek sobie przemyśli, że może się on gorzej czuć, może ma zły dzień, albo jakieś problemy i wtedy się odpuszcza. Ale tak składając te nasze historie, to powiem, że tylko w spółdzielczości jest możliwa taka amerykańska kariera od pucybuta do... no może nie milionera, ale jednak prezesa.

200 lat spółdzielczości na ziemiach polskich

Zdjęcie w kole – Sekretarz Gminy Małgorzata Dziadkowiec, wiceburmistrz Rozalia Oliwa i prezes Podkówek Monika Lempart z dyrektor ROPS Wioletką Wilińską (druga od lewej) na Gali Literat Przedsiebiorczości Społecznej 2016

130 lat spółdzielczości na ziemi sułkowickiej

1887 r. – powstało Towarzystwo Kowali w Sułkowicach.
 1904 r. – powstała kasa oszczędnościowo-kredytowa (późniejsza Kasa Stefczyka) w Krzywaczce.
 1908 r. – powstała Spółka Oszczędności i Pożyczek w Sułkowicach (prezes ks. Paweł Frelek), obejmująca Biertowice, Rudnik i Jasienicę. W 1913 r. prezesem spółki został ks. Józef Gros, za którego kadencji w 1924 r. instytucję zarejestrowano w sądzie pod nazwą „Kasa Stefczyka w Sułkowicach”. Od 1935 r. należała ona do Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych RP.
 1908 r. – powstała Spółka Kowalska w Sułkowicach założona przez kierownika szkoły zawodowej inż. Franciszka Smereczyńskiego (w spółce znaleźli się m.in. książe Kazimierz Lubomirski, poseł Andrzej Średniawski). Spółce oddano do dyspozycji warsztaty szkolne. Zarobki pracujących w kuźni związkowej były znacznie wyższe niż tych, którzy pozostali przy nakładkach – robotnik zarabiał dziennie 4 korony, pomocnik (bijacz) – 2, podczas gdy ich niezrzeszeni odpowiednicy mogli liczyć tylko na ok. 1,8 i 0,9 korony.
 1928 r. – powstało w Rudniku pierwsze koło Związku Młodzieży Wiejskiej „Znicz” (założyciel – Roman Gancarczyk). Gdy w 1931 r. „Znicz” został rozwiązany, na jego miejsce aktywiści z Rudnika powołali ZMW „Spółdzielnia Oświatowa”.
 1934 r. – powstała spółdzielnia „Przyszłość”, należąca do WSS „Społem” na bazie Domu Spółdzielczego wybudowanego przez aktywistów ZMW „Znicz” i „Wici” na parceli Romana Gancarczyka w Rudniku.
 1934 r. – zorganizowana została w Sułkowicach spółdzielnia Małopolski Przemysł Chałupniczy „Spółnota” (prezes Tadeusz Czarnecki).

1945 r. – rozpoczyna działalność Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” – spadkobierczyni przedwojennej spółdzielni z Rudnika.
 1948 r. – kasy oszczędnościowo-kredytowe zostały przekształcone w Gminne Kasy Spółdzielcze, od 1949 r. – w Spółdzielnie Oszczędnościowo-Pożyczkowe, a od 1956 r. – w Kasy Spółdzielcze.
 1954 r. – „Spółnota” w Sułkowicach przyjęła nazwę: Metalowa Spółdzielnia Pracy „Kuźnia”.
 1954 r. – powstała spółdzielnia „Osiedle”, której zadaniem było rozwiązanie problemu mieszkań pracowniczych (tak powstało osiedle domków na Zielonej, inicjator – prezes Kuźni Tadeusz Czarnecki).
 1958 r. – otworzyła działalność w Sułkowicach Odzieżowa Spółdzielnia Pracy „Model”.
 1949 r. – powstała Spółdzielnia Produkcyjna „Gromada” w Krzywaczce na terenach podworskich.
 1962 r. – myślenicka Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zorza” objęła swoim zasięgiem także Sułkowice. Pierwsze 2 bloki na Zielonej (wówczas os. Robotnicze) zbudowane zostały w 1967 r.
 1967 r. – Kasa Spółdzielcza w Sułkowicach uzyskała nowy lokal w budynku remizy
 1968 r. – powstała spółdzielnia wikliniarska w Sułkowicach na osiedlu, założona przez Franciszka Frączka.
 1975 r. – Kasa Spółdzielcza przyjęła nazwę Banku Spółdzielczego.
 1999 r. – Bank Spółdzielczy wszedł w strukturę Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Krakowie jako Oddział w Sułkowicach.
 2014 r. – powstała Spółdzielnia Socjalna „Podkówka”.

Monika Lempart – prezes Spółdzielni Socjalnej Podkówka:

– Cóż ja mogę powiedzieć w kontekście tych 200 lat spółdzielczości i państwa doświadczeń? Mogę raczej słuchać i uczyć się od was. Stąd pomysł, żeby zorganizować to spotkanie i rozmowę o spółdzielczości w naszym, sułkowickim gronie.

Piotr Pułka – burmistrz:

– Przesadna skromność pani Moniko. Podkówka pokazała, że mają panie dużo do powiedzenia w dzisiejszych realiach i potrafią się znakomicie w nich znaleźć. Przecież już ponad rok działacie bez parasola ochronnego, dofinansowania z UE i dobrze dajecie sobie radę. Utrzymujecie się same, dajecie sobie pracę. To bardzo ważne i na pewno nie było wam łatwo.

Monika Lempart: Tym bardziej cenimy pomoc i życzliwość gminy.

Takie dziwadło

Kazimierz Szafranec – dyrektor Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Sułkowicach:

– To prawda, że w dzisiejszych czasach spółdzielczość nie ma dobrego klimatu do działania. W bankowości konkurencja jest bardzo silna. Żeby się utrzymać, z jednej strony musimy być komercyjni, mieć konkurencyjną ofertę, a to nie jest wcale takie proste przy olbrzymich bankach dysponujących kapitałem w większości zagranicznym, o jakim nie mamy nawet co marzyć. Z drugiej strony, tak jak i państwo poprzednicy powiem, że ludzie pracujący w naszym banku są jak rodzina.

I nasi klienci tak samo. Znamy ich i rozumiemy ich potrzeby. Nie da się tego porównać z koncernami bankowymi, tak jak nie da się porównać ich marmurowych pałaców z naszą skromną siedzibą. Nasza siedziba jest może skromniejsza, ale za to, przynajmniej mnie się tak wydaje, bardziej ludzka, przyjazna. I potwierdzam, że życzliwość gminy jest dla nas dużym atutem.

Piotr Pułka: Nie rozumiem dlaczego państwo tak to podkreślają. Wasze spółdzielnie wrosły w pejzaż Sułkowic. Są jego częścią. Nie wyobrażam sobie, żeby nie było u nas chleba z GS-u, z radością obserwuję, jak GS walczy o swoją pozycję na rynku, z powodzeniem odnajdując się w tych nowych realiach, choćby przez te wszystkie Delikatesy, Groszki, gazetki, modernizację sklepów.

Wchodzą i do nas sklepy sieciowe, a GS utrzymuje klienta. Nie wyobrażam sobie Sułkowic bez Banku Spółdzielczego i też widzę, jak rozwija się jego oferta. A to przecież jeden z nielicznych banków w 100% polskich. Podkówkę mamy krótko, ale już sobie wypracowała mocną pozycję i chętnie się tu przychodzi. Dlaczego gmina miałaby z was nie być dumna i nie sprzyjać wam? Bardzo się cieszę, że w naszym gronie jest pan Adam i wierzę, że to spotkanie przyczyni się do nawiązania waszej współpracy i że nie jest to ostatnie spotkanie w tym spółdzielczym gronie.

Adam Dźwig: GS i Bank Spółdzielczy oczywiście znam. I wiedziałem, że w Sułkowicach jest Podkówka, ale nigdy tu nie byłem. Teraz żałuję, że nie byłem u was wcześniej, ale będę nadrabiał. Jestem zaskoczony. Tu jest tak ładnie, chociaż z zewnątrz

wcale tego nie widać. I taka rodzinna, domowa atmosfera. No i te obrazy i tu, i w sali obok. Ja mogę sobie żartować, bo sam nie-dowidzę, więc powiem, że nawet ślepy by to zobaczył. Gratuluję.

Rozalia Oliwa – wiceburmistrz:

– To my gratulujemy panu, panie Adamie. Na gali *Lidera Przedsiębiorczości Społecznej 2016* pękaliśmy z dumy, gdy odbierał pan nagrodę główną dla swojej spółdzielni. Wiemy też, że pańska spółdzielnia ma zaszczytny tytuł *Lodołamacza*. Co prawda spółdzielnia jest z Krakowa, ale pan jest naszym mieszkańcem.

Adam Dźwig – To prawda. Chociaż urodziłem się w Sieprawiu, to większość życia mieszkam w Krzywaczce, skąd pochodzi moja żona. W obu „moich” gminach mam bliską rodzinę. A gdy już jesteśmy przy *Liderze*, to powiem nawzajem, że nie bez powodu co roku sułkowicki samorząd jest obecny i wyróżniany na tej gali za to, że wspiera ekonomię społeczną. To wielkie szczęście dla spółdzielców, bo władze zwykle albo chcą likwidować spółdzielnie, albo – jeśli jakoś sobie radzą – przekształcać je w spółki. Większość szkoleń idzie w tym kierunku. Mieliliśmy kiedyś kontrolę – nie powiem skąd. Kontrolerzy przyszli i zdziwienie – *To wy jeszcze tu jesteście, takie dziwadło?*

Szczotka z duszą

Adam Dźwig – Może i dziwadło, ale jesteśmy. Od dwóch lat zaliczamy plus i radzimy sobie na przekór wszystkim coraz lepiej. Co więcej, ta nagroda, to za to, że nie tylko nie zwalniamy niewidomych, ale też stworzyliśmy program dla osób z upośledzeniem umysłowym, by mogli z nami pracować. A przecież my nie mamy taryfy ulgowej. Możemy sobie być jak rodzina, która się rozumie i wspiera, ale każdy nas pyta przede wszystkim o efekt finansowy. A to znaczy, że musimy „przeskoczyć” import tanich produktów, za grosze kupowanych w hurcie np. z Chin. Więc modernizujemy, sprowadzamy maszyny, wysoko-jakościowe surowce, nie po to, żeby zwalniać ludzi, tylko żeby ten niepełnosprawny człowiek mógł więcej wyprodukować. Musimy godzić swoje spółdzielcze cele z czasami, w których żyjemy, więc stawiamy na jakość. Ale nawet my nie produkujemy już szczotek z duszą, no bo kto je dzisiaj doceni. Robimy więc te szczotki bez duszy, ale nasza szczotka nie rozsypie się po drugim użyciu. A klienci, jak się raz i drugi nabiorą na tani szmelc, to im się otwierają oczy i zaczynają zwracać uwagę na jakość.

Monika Lempart – Szczotka z duszą? Co pan ma na myśli?

Adam Dźwig – Jak szczotka ma ten trzon z jednego kawałka, to to nie jest szczotka z duszą. Dawniej szczotki miały dół i drugi kawałek drewna od góry. Drewno na dole było podziurkowane. Niewidomy nawlekał sznur z wielkiej bali przez te dziurki i wiązał. A potem przykrywało się dół drugim kawałkiem drewna z góry. Dziś takie szczotki to już przeszłość, ale to właśnie były szczotki z duszą.

Grażyna Krzyżek – Ma pan rację, dziś dla nas szansa to nie obrażać się, że rynek jest taki, jaki jest, tylko szukać sobie na nim miejsca zachowując własne silne strony. Powiem na naszym przykładzie. Wie-

le lat temu wycofaliśmy się z produkcji oranzady, no bo kto dzisiaj by ją pił. Ale chleb pieczemy po staremu, w piecu opalonym drewnem, bez polepszaczy, dodatków, tylko na starych recepturach. Nasi piekarze jedzą ten sam, który sprzedajemy. To chyba najlepsza wizytówka, że jest zdrowy, bo przecież oni najlepiej wiedzą, co tam dają. To prawda, że nasz chleb jest droższy, ale ludzie go kupują, bo go doceniają i są z niego zadowoleni. Jeżdżę na targi, szkolenia, chodzę po sklepach i u nas, i w Krakowie, i w Warszawie. Z zawodowego nawyku patrzę na towar. Na opakowaniach piszą różne rzeczy, a ja widzę, że to wszystko jest i tak z polepszczeniami i chemią. U nas tego nie ma. Nie będziemy konkurować tam, gdzie nie mamy szans, ale zawsze znajdzie się taka nisza, w której to my jesteśmy dobrzy.

Monika Lempart – My mamy jeszcze skromne doświadczenie, ale też mogę powiedzieć, że klienci cenią sobie to, że wszystko robimy same, według sprawdzonych przepisów, że się staramy podchodzić do każdego indywidualnie, żeby czuł się u nas dobrze, a obiad był dla niego chwilą relaksu. Cieszymy się, że mamy wielu stałych klientów, którzy chętnie do nas wracają. A to wszystko jest możliwe dzięki zgranemu zespołowi.

Z czym do Ludzi?

Kazimierz Szafrańiec – I tu dochodzimy chyba do istoty i szansy tej naszej spółdzielczości, czyli identyfikacji pracownika i klienta z firmą. Duże koncerny mają całe programy skierowane na ten efekt. Już dawno zauważyły, jak to jest ważne. My mamy ten atut w naturalny sposób, właśnie dlatego, że jesteśmy spółdzielniami, że to jest nasze. W takim małym środowisku są jeszcze powiązania rodzinne, przyjacielskie. Tam pracuje ktoś z rodziny, a tam spotkam dobrego znajomego. Ja uważam, że to jest nasz atut i na tym możemy budować.

Rozalia Oliwa – Bardzo ważne jest, żeby utrzymać klienta, ale ważne jest też żeby zaskarbić sobie sympatię tego nowego. Wiele osób sprowadza się ostatnimi czasy do naszej gminy. Widzę te osoby i w naszym banku spółdzielczym, i w sklepach GS-u, i w Podkówcze. Mam też nadzieję, że pan Adam zachęcił kolegów i częściej będziemy widzieć u nas produkty z Sanelu.

Piotr Pułka – Zadowolenie i asymilacja osób, które się do nas sprowadzają to sprawa bardzo ważna także dla całej naszej gminy. Jako gmina nie mamy terenów inwestycyjnych. Są wyznaczone strefy pod usługi i przemysł, ale ta ziemia ma prywatnych właścicieli. Gdy przychodzą inwestorzy – bo przychodzą – to ja mogę tylko prosić właścicieli, żeby przemyśleli sobie sprzedaż działek. Firma potrzebuje dużego terenu, a nasze działki są małe, więc trzeba kupić kilka i zawsze znajdzie się ktoś, kto powie nie. Naszą szansą na rozwój jest więc nie przemysł, tylko ludzie, którzy chcą u nas mieszkać, albo przyjeżdżać na wypoczynek. I ludzki charakter państwa spółdzielni ma także i w tym przypadku bardzo dużo do zaoferowania. Żeby ludzie chcieli przychodzić czy do Podkówki, czy do sklepu, czy do banku, czy do naszej gminy, to przede wszystkim muszą się u nas dobrze czuć.

spisała i folografowała Anna Witalis-Zdrzenicka |

Z Biertowic do Matki Narodów Słowiańskich

Tegoroczna pielgrzymka parafialna z Biertowic prowadziła na południe, przez trzy kraje: Słowację, Austrię i Czechy. Punktem centralnym pielgrzymki było sanktuarium w Mariaszell, Madonny zwanej Wielką Matką Łaskawą Austrii, Mozną Panią Węgier, Matką Narodów Słowiańskich.

Słowacja

Pierwszego dnia (16 września) odwiedziliśmy Mariankę, najstarsze miejsce pielgrzymkowe na Słowacji. Znajduje się tam gotycki kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Panny Marii i dawny klasztor paulinów, a nieopodal – barokowa kaplica św. Anny z 1691 r. i kapliczki maryjne (XVII-XVIII wiek). Przy kaplicy Świętej Studni w kształcie rotundy, powstałej w 1696 r., zacerpnęliśmy wody z cudownego źródła. Wiąże się z nim legenda opowiedziana nam przez ojców paulinów o znalezionej w tym źródle figurce Matki Bożej wyrzeźbionej z gruszeki.

Jeszcze tego samego dnia przejechaliśmy do Bratysławy, stolicy Słowacji. Miejsce, w którym leży dzisiejsza Bratysława, dawniej stanowiło niezwykle ważny punkt komunikacyjny na skrzyżowaniu Bursztynowego Szlaku i Szlaku Dunajskiego. Zamek bratysławski stanowi centrum, wokół którego powstało właściwe miasto. Niestety, ze względu na trwający szczyt NATO, nie udało nam się do niego dostać. Mogliśmy za to podziwiać Nowy Most (UFO) – podwieszony na jednym pylonie, stalowy, z kawiarnią na wysokości 80 metrów. Później, idąc do centrum miasta, widzieliśmy gotycką katedrę św. Marcina, w której w latach 1563-1830 koronowano 10 królów oraz królową – Marię Teresę Habsburg, której Słowacy zawdzięczają dynamiczny rozwój swojego kraju. Naszą uwagę wzbudziła Brama Michalska, która powstała około 1300 roku, a której nazwa pochodzi od kościoła św. Michała. Na szczycie 51-metrowej wieży umieszczona jest XVIII-wieczna rzeźba Michała Archanioła.

Austria

Najważniejszym punktem naszej podróży było pielgrzymowanie do Ma-

riaszell – sanktuarium będącego najświętszym ośrodkiem kultu maryjnego w Europie Środkowej i centrum religijnym katolickich narodów naddunajskich. Mariaszell położone jest na północy styryjskich Alp. Na miejscu poznaliśmy historię cudownej figury Matki Bożej z bazyliki. Nazwa Mariaszell (cela Marii) pochodzi od małej celi znajdującej się obecnie nad figurą. W celi tej pierwotnie, przed wybudowaniem bazyliki, miała być umieszczona ta cudowna figura. Mariaszell pozostało do dnia dzisiejszego związane z katolickimi narodami Europy Środkowej i Wschodniej, a historia pielgrzymek do tego sanktuarium jest częścią historii chrześcijańskiego Zachodu. Bazylika, którą otacza wspaniały górski krajobraz, jest XVII-wiecznym dziełem sławnego włoskiego budowniczego Domenico Sciascia.

Kolejny dzień to stolica Austrii – Wiedeń. Zwiedzanie zaczęło się od razu od mocnego uderzenia – ekspresjonistycznego Domu Hundertwassera. Później oglądaliśmy bardziej klasyczne zabytki, a z każdym z nich Wiedeń oczarowywał nas coraz bardziej swoim pięknem. Pierwszy zachwyt wzbudził Belweder, letnia rezydencja księcia Eugeniusza Sabaudzkiego, a później cesarzowej Marii Teresy, składający się z budynku górnego i dolnego – przedzielonych francuskim ogrodem. Później oglądaliśmy budynek parlamentu w stylu helleńskiego gotyku i neogotycki ratusz z 98-metrową wieżą.

Zmierzając do Hofburgu, przeszliśmy przez Volksgarten – jeden z najpiękniejszych ogrodów z pomnikiem cesarzowej Elżbiety. Pałac Hofburg pochodzi z XIII wieku, od tego czasu aż do 1918 roku rezydowali tam kolejni władcy austriaccy. Jest miejscem, gdzie przez wieki przetrwał ogrom dziedzictwa narodowego Austrii. Kolejnym zabytkowym rarytasem na naszej trasie była gotycka katedra p.w. św. Szczepana, pierwszego męczennika chrześcijaństwa. Stoi na tym miejscu od ponad 800 lat i jest symbolem Austrii. W podziemnej krypcie pod głównym ołtarzem znajdują się urny ze szczątkami Habsburgów. Z katedry roztacza się piękna panorama Wiednia.

Będąc we Wiedniu, nie mogliśmy pominąć jednego z najlepiej wyposażonych parków rozrywki w Europie. Wieczorową porą Prater – z rozświetlonym najświetniejszym Wielkim Kołem zbudowanym w 1896 r. przez inżyniera Waltera Basseta – prezentuje się najładniej.

Wiedeń to także letnia rezydencja Habsburgów, Schönbrunn. Pałac oczarował nas bogactwem architektury, malowideł ściennych, złocień i wspaniałymi ogrodami zaprojektowanymi w stylu francuskim – z romantycznymi alejkami, dywanami kwiatów i fontanami, np. Neptuna i słynną Glorietą, z której po raz kolejny podziwialiśmy panoramę Wiednia.

Nie mogliśmy też oczywiście pominąć wzgórze Kahlenberg, na którym wszystko upamiętnia odsiecz wiedeńską. Tamtejszy kościół św. Józefa prowadzony jest przez polskich księży zmartwychwstańców, a w nim mieści się izba upamiętniająca polskie zwycięstwo. Przed kościołem powstaje konny pomnik króla Jana III Sobieskiego.

Czechy

Ostatniego dnia (20 września) zwiedziliśmy zespół parkowo-pałacowy Lednice-Valtice w Czechach, obiekt wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, będący dawną posiadłością rodu Lichtensteinów. W Lednicach podziwialiśmy letnią rezydencję ze wspaniałym parkiem i romantycznymi budowlami. Mogliśmy wejść na największy na świecie (poza krajami muzułmańskimi) minaret. W Valticach zwiedziliśmy komnaty zamkowe, perły barokowego dziedzictwa. Mogliśmy też degustować wino w winiarni na podzamczu.

Ostatnim punktem naszej podróży był Mikulov, klejnot południowych Moraw, ze wspaniałym zamkiem górującym nad miastem oraz wąskimi brukowanymi uliczkami. W zamku mieliśmy okazję zobaczyć ogromną beczkę na wino – 8. pod względem wielkości w Europie.

Wróciliśmy oczarowani pięknem sakralnych i świeckich zabytków, wzmocnieni duchowo, z większą wiedzą o kulturze naszych bliższych sąsiadów.

Monika Widlarz

– *Od kiedy pan jest kominiarzem?*
– Od 1 czerwca 1987 r. W przyszłym roku będzie 30 lat.

– *Powie pan coś o kominiarstwie w Sułkowicach?*
– Dawniej każdy zakład kominiarski posiadał koncesję wydaną przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej. Mój teść Jan Jarzębak (starsze osoby na pewno go jeszcze pamiętają) prowadził pierwszy Zakład Kominiarski w Sułkowicach. Po jego śmierci obowiązki kierowania zakładem przejęła jego żona Helena Jarzębak [także miała tytuł mistrza kominiarskiego – red.]. Sama jednak nie świadczyła usług kominiarskich – tym celu zatrudniła mistrza kominiarskiego Antoniego Dąbrowę. To pod jego okiem stawiałem pierwsze kroki w tym zawodzie.

– *Czy do tego trzeba mieć odpowiednie wykształcenie, szkołę?*
– Obecne szkoły nie kształcą w tym kierunku. Tajniki tego zawodu można zdobywać poprzez praktykę pod kierunkiem mistrza kominiarskiego. Nauka trwa 3 lata, po tym okresie można zdawać egzamin czeladniczy, a po następnych 3 latach egzamin mistrzowski. Kształcenie dalsze odbywa się w Korporacji Kominiarzy Polskich. Poszczególne oddziały organizują przynajmniej raz w roku obowiązkowe szkolenie, które prowadzą doświadczeni pracownicy naukowcy, specjaliści z firm związanych z kominiarstwem. Sam posiadam kilkanaście certyfikatów ze szkoleń czy ukończenia kursów branżowych. Gdy zaczynałem pracę, to była tylko szczotka, kula i rower, a teraz są komputery, kamery do prześwietlania kominów od środka. Praca bez komputera, anemometru, nawet zapafek, ale takich dających dym czy kamer do kominów się nie obejdziemy. Postęp w kotłach c.o. tak gazowych jak i węglowych, jest tak ogromny, że kominiarz wciąż musi się doksztalać, żeby być na bieżąco.

– *Czy z tego fachu da się w ogóle wyżyć?*
– Z samego czyszczenia kominów w domach jednorodzinnych niestety nie.

– *A co z lękiem wysokości?*
– Lęk wysokości dyskwalifikuje potencjalnego kandydata do tego zawodu.

– *Od kiedy jest pan mistrzem?*
– Zarówno egzamin czeladniczy, jak i mistrzowski zdałem w Izbie Rzemieślniczej w Krakowie przy ul. św. Anny. Egzamin mistrzowski zdałem w 1993 roku.

– *Gdzie Pan najczęściej pracuje?*
– Głównie w powiecie myślenickim, tj. w gminach Sułkowice, Myślenice, Siepraw i Pcim.

– *Ile kominów dziennie pan czyści?*
– Bardzo różnie. Gdy się jedzie np. do szkoły czy zakładu pracy, to 20-30 przewodów, a np. w piekarni są dwa przewody, ale czyszczenie pieców piekarniczych – to pół dnia. Dochodzi też dojazd do klientów, tak jak np. dzisiaj – byłem już w Trzebuni, Zakliczynie, a teraz w Sułkowicach.

– *W których miesiącach jest pan najbardziej aktywny? Czy kominiarz pracuje cały rok? Czy dzieci dzwonią do pana na początku grudnia, żeby przeczyszczyć komin na przyjęcie św. Mikołaja?*
– Moje obowiązki wykonuję oczywiście przez cały rok. Teraz (21 listopada 2016 r.) też jestem w pracy, wyrwałem się tylko na chwilę. Nie, dzieci nie dzwonią, ale potrafią wymusić na rodzicach czyszczenie komina, aby przyszedł do nich św. Mikołaj.

– *Co zmieniło się w pana zawodzie na przestrzeni tych 30 lat?*
– W czasach PRL straż pożarna była organem kontrolującym

W naszym fachu

Rozmowa z mistrzem kominiarskim

– *Zbliża się koniec roku...*

– O!!! To proszę przyjąć mój kalendarz i życzenia, które składam pani, wszystkim Czytelnikom „Klamry” i mieszkańcom gminy Sułkowice.

foto. Bogdan Żak

pracę kominiarzy, tj. właściciela zakładu lub kierownika spółdzielni kominiarskiej. Sprawdzała częstotliwość czyszczenia kominów (6 razy w roku), czy są odnotowywane usterki, czy są jakieś inne uwagi dotyczące urządzeń grzewczo-kominowych. Z chwilą, gdy w rejonie doszło do zatrucia tlenkiem węgla, zapaliły się sadze w kominie, albo nastąpiły podobne zdarzenia, to właściciel zakładu był przesłuchiwany przez Milicję Obywatelską czy prokuraturę.

– *A dziś?*

– Dziś nie ma rejonizacji. Zezwolenie wydawane jest na cały kraj. Zmieniło się również to, że za swój dobytek (dom) odpowiedzialny jest właściciel lub zarządca i to on musi posiadać umowę z kominiarzem na obsługę obiektu. On decyduje, który kominiarz będzie u niego pracował.

– Ale czyszczenie przewodów kominowych nadal jest obowiązkowe. Zgodnie z Rozporządzeniem MSWiA z 7 czerwca 2010 r. (§ 30, Dz. U. Nr. 109 poz. 719), kminy winny być kontrolowane i czyszczone:

**dymowe – 4 razy w roku,
spalinowe – 2 razy,
wentylacyjne – 1 raz w roku.**

– *To teoria. A jak to wygląda w praktyce?*

– Właściciele domów kupują na targach czy w sklepach narzędzia do czyszczenia kominów, których ja nawet za darmo bym nie wziął. Efekt tych czyszczeń to pożar sadzy w kominie, strach

nie ma strachu

Władysławem Bartoszem

Modlitwa Kominiarza

*Znów idę do pracy. Mój Boże.
Nie jestem witany radośnie,
Nie jestem żegnany uśmiechem,
Więc tak mi na sercu żalostnie.*

*Postacią mą straszy się dzieci,
Imi się łapią za guzik,
I tak dzień za dniem mi leci,
Wciąż idę pomiędzy ludzi.*

*Do jednych przychodzę nie w porę,
Do innych przychodzę za późno,
Dźwigam szczotkę, kulę i worek,
I zda się, pracuję na próżno.*

*Tak sobie myślę czasami,
Czy jestem Ci miły, mój Boże,
Choć umazany sadzami,
Czy chwalał Tobie przysporzę.*

*Lecz Ty nie jesteś jak ludzie,
Nie patrzysz na brudne ubranie,
Wiesz, że pracuję w trudzie,
I widzisz me serce, o Panie.*

*Ty błogostawisz uczonych,
Rolnika, żołnierza, węglarza,
I wszystkim ręką zmęczonym,
Błogostawo też kominiarza!*

i wzywaniu Straży Pożarnej. Po takim pożarze bardzo często dochodzi do rozszczenia się komina (popękania), a w efekcie do jego przebudowy, co wiąże się z poważnymi kosztami.

– Jak w związku z tym wygląda dziś profilaktyka kominiarska?
– Profilaktyka w tej chwili nie istnieje. Kominiarz jest wzywany tylko wtedy, jak się już w piecu nie pali, bo komin się zatkał. Oczywiście sam się zatkał.

– A co ze smogiem?

– Jakość opału to jedna sprawa, spalanie śmieci, których nie uważamy za śmieci, to druga. Gdy spalamy kartony, opakowania (tworzywa sztuczne, plastik, folia), a nade wszystko odpadki z produkcji mebli, czy stare meble, to wprowadzamy do atmosfery tak niebezpieczne związki chemiczne, jak: tlenki i dwutlenki węgla, siarki, azotu; metale ciężkie jak rtęć, kadm, ołów czy chrom i inne. Jeśli źle palimy w piecu, to piec rdzewieje, traci żywotność, komin robi się zawilgoceny, zasmażowany.

– Przypuśćmy, że mamy dobry piec, a sąsiedzi narzekają.

– Piec mamy dobry, opał dobry, ale często jest tak, że po prostu palić nie umiemy. Kotle z nadmuchem powietrza nie tolerują niskich temperatur palenia. Przy obecnych kotłach c.o., czasami wystarczy podnieść temperaturę spalania w kotle, czy dopuścić powietrze (tlen) na palenisko. Jeśli widzę te kłęby dymu z komina, to jestem pewien, że właściciel jest bardzo

bogaty. Kocioł zżerają siarkowodory, komin zamaka i traci swoją odporność ogniową, a dym z komina nie dał nam ciepła. A więc gdzie tu oszczędność? Gdzie ochrona środowiska? Ale właściciele domów wolą radzić się wszystkich wokoło, tylko nie kominiarza.

– Jakies ciekawe przygody z życia kominiarza?

– Och, czasem się zdarzają. Na przykład drzwi otwiera pani w ciekawym stroju..., albo raczej zapomniała się do końca ubrać. Ale nie mam nic przeciwko.

– Czy to jest niebezpieczna praca? Zaliczył pan dużo upadków?

– Dzięki Bogu nie. Ale raz nogi mi się trzęsły cały dzień – komin na 25 metrów wysoki, nie było barierki zabezpieczających. Jak wiatr przywiał mi sadzą w twarz i oczy, to wpuściłem do komina linę i szczotkę, a ja na czworakach wycofałem się z komina. Jakbym spadł z takiej wysokości, to nie byłoby co ze mnie zbierać. Ale to moja wina, że poszedłem wtedy na komin bez zabezpieczeń w postaci barierki ochronnych.. Mówiąc kolokwialnie: *W naszym fachu nie ma strachu, spadniesz z dachu, już po fachu.*

– Ma pan ciekawe hobby, zbiera pan stare fotografie a gminy Sułkowice.

– Odsyłam Czytelników do moich zbiorów publikowanych w rubryce *Archiwalne Sułkowice* w „Klamrze” od maja 2013 r. Zbieram stare zdjęcia, pocztówki, wszelkie stare publikacje historyczne o Sułkowicach i gminie. Tu na przykład mam przy sobie pocztówkę z 15 XI 1915 r. z podpisem: *Widok ogólny Sułkowic* – wysłana pocztą polową (*Feldpostamt*); mam też starsze od niej. A tu jest przewodnik turystyczny z 1952 r. pt. *Okolice Krakowa*, z którego możemy wyczytać, że wtedy rynek w Sułkowicach nosił nazwę *Plac Stalingradzki*. Zbieram też godła z czasów PRL-u. Mam różne – i malowane na kartce papieru, i wytłaczane w tekturze, i w formie kilimu, plastikowe, z metalu. Różne.

– Jak pan gromadzi te zbiory, gdzie pan ich szuka?

– Zbieram je wszędzie. W prywatnych domach, szkołach czy zakładach pracy. Wyszukuję też na stronach internetowych. W Zawadzie dostałem oficerskie buty, w Krzywaczce jedna pani przekazała mi wagę z drewna do 50 kg. Przedmioty te i inne przekazałem do naszej Izby Tradycji, z których to eksponatów kustosz był bardzo zadowolony i osobiście listownie podziękował ofiarodawcom.

– Czy kominiarz przynosi szczęście?

– Nieważne w co wierzysz, ważne żebyś wierzył, powiada filozof. Jeśli ktoś w to wierzy, to tak – przynosimy mu szczęście.

Dlaczego łapie się za guzik na widok kominiarza

W dawnych czasach, gdy rzemieślnicy chodzili od wioski do wioski i wykonywali swoje usługi, wędrowali i kominiarze. Kominiarz, zbliżając się do osady, był oczekiwany przez gospodynie domostw. Każda z nich chciała, aby kominiarz w pierwszej kolejności przyszedł do jej domostwa oczyścić komin, a z uwagi na to, że ubranie kominiarza było usmolone sadzą, to łapały go właśnie za guzik, który wydawał im się najczystszy i ciągnęły do swojego domostwa [wtedy każdy wiedział, że kominiarz chroni przed pożarem, czy zatruciem – red.].

Dlatego dziś na ulicy słyszymy; złap się za guzik, złap kominiarza za guzik, lub wręcz urwij kominiarzowi guzik, to będziesz miał (a) szczęście.

– A gdy już o szczęściu mowa – da mi pan swój numer telefonu?

– 12 27 32 111 lub 660 890 014. A można wiedzieć, co ma wspólnego mój telefon ze szczęściem? Telefon to nie guzik.

– No Tak. Ale to mogą być bardzo szczęśliwe numerki dla rozmawiała: Joanna Gatlik-Kopciuch

Sułkowice malowane Talent niejedno ma imię

W ciągu minionych dwudziestu lat odbyły się 22 plenery malarskie, w których uczestniczyło w sumie 44 artystów. Obrazy, które na nich powstały, są cennymi dokumentami historii Sułkowic i okolic, znalazły poczesne miejsce w wielu instytucjach, firmach i domach prywatnych. Ich wybór można oglądać na aktualnej wystawie w Galerii Internat.

Na wernisaż wystawy prac powstałych na 22 plenerach w przeddzień wieczór 29 listopada twórczyni Galerii Aleksandra Korpala zaprosiła artystów tworzących te dzieła i mieszkańców. Artyści przybywali na plenery z różnych miejscowości: głównie z Krakowa, ale też z Katowic, Gdańska i Tucholi. Przez 20 lat uwieczniali w obrazach architekturę i klimat naszego miasteczka i okolic. Przez ten czas wiele się u nas zmieniło – co widać właśnie na obrazach, które utrwały budowlę i widoki już nieistniejące. Aż łezka kręci się w oku, ile obiektów architektury zostało już tylko malowanym wspomnieniem – np. dawna wikarówka (dziś jest tu parking przy kościele w Sułkowicach), stare ogrodzenie kościelne z wieżyczkami, dawna wieża na kościele, budynek starej plebanii w Harbutowicach, zielony domek, gdzie mieścił się sklep „u Chroboka” koło WDT-u. Nie ma już prasy, imadła, ogniska kowalskiego na warsztatach szkolnych.

Historia plenerów zaczyna się w 1996 r., kiedy to ówczesna dyrektor ZSZ w Sułkowicach, wówczas z trzyletnim stażem, Aleksandra Korpala zorganizowała pierwszy plener malarski, w którym wzięło udział 10 artystów. Wystawa zorganizowana została w Mini-Barze u państwa Sroków na Rynku w Sułkowicach (dziś już nieistniejącym). Powodzenie pierwszego pleneru sprawiło, że w kolejnych latach odbyły się następne i potrzebna była większa sala wystawieniowa. Tak narodziła się Galeria Internat w budynku byłego internatu ZSZiO.

Historii plenerów i samej Galerii Internat poświęcony został folder przygotowany Aleksandrą Korpala. Można też o niej przeczytać i obejrzeć wybór obrazów na stronie internetowej gminy www.gmina.sulkowice.pl w artykule: *Historia zapisana w obrazach*. Dwa klimatyczne widoki prezentujemy na 2. stronie okładki.

To jest niezwykła sprawa, że małe miasteczko w okolicy niebędącej hitem turystycznym, jest tak bogato *obmalowane*, portretowane jak wielka gwiazda. Trzeba to bardzo cenić i doceniać. Co więcej, artyści związani z Galerią nie tylko uwieczniali urodę naszych okolic, ale także uczestniczyli w życiu szkoły kierowanej przez Aleksandrę Korpala: bezinteresownie prowadzili warsztaty plastyczne na lekcjach wiedzy o kulturze, prezentując różne techniki malarskie, proces tworzenia, warsztat artysty, przygotowując młodzież do świadomego odbioru sztuk plastycznych. Niejeden obraz podarowali szkole i galerii, niejeden przeznaczony na upominki i nagrody. Dodać jeszcze trzeba, że podczas XXI Pleneru w 2012 r. szkoła wzbogaciła się o galerię portretów wszystkich dyrektorów od samego początku swojego funkcjonowania.

Aktualna wystawa: *Plenery Malarskie w Sułkowicach 1996–2016* prezentuje obrazy Anny Lewińskiej, Krystyny Szczerbińskiej, Jerzego Skąpskiego, Małgorzaty Turnau, Józefa Szwanca, Joanny Potockiej, Hanny Romańskiej-Tusiewicz, Krystyny Sieraczyńskiej, Stefana Berdaka, Janiny Berdak, Piotra Turnau, Tadeusza Kwaśnika, Anny Bogdanowicz, Marty Olszowskiej, Karoliny Szczepańskiej-Szczerby, Marii Zachwiei-Wali, Lucjana Ostrowskiego, Bożeny Siewargi i Agnieszki Niżegorodcew.

Obecni na wernisażu „plenerowicze”, dziękowali za te wspólne 20 lat, wręczając Aleksandrze Korpala piękną kartkę z życzeniami, kwiaty oraz obraz anioła. Wyrzucili też chęć dalszego uczestniczenia w plenerach malarskich w Sułkowicach. Problemem jest jedynie brak bazy noclegowej dla artystów. Miejmy nadzieję, że ta przeszkoda zostanie w najbliższym czasie pokonana i artyści znów będą mogli odkrywać i zachowywać w swoich obrazach urodę ziemi sułkowieckiej. *red. l*

Z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych Środowiskowy Dom Samopomocy jak co roku zaprosił na uroczystość w ośrodku kultury, podczas której swój kunszt i wrażliwość prezentowali twórcy i odtwórcy niepełnosprawni.

Spotkanie, na które przybyli podopieczni ŚDS-u, DPS-u w Harbutowicach i Warsztatów Terapii Zajęciowej z Harbutowic, Myślenic i Dobczyc, prowadziła Anna Obajtek-Biela. Ich gośćmi byli przedstawiciele władz gminnych i powiatowych instytucji pracujących na rzecz osób niepełnosprawnych. Przybyłych przywitał prezes SWON Kolonia Kazimierz Zachwieja.

Podczas spotkania wystąpili: laureaci I miejsca IV Małopolskiego Festiwalu Osób Niepełnosprawnych „Chłopiec z gitarą” w Olkuszu, podopieczni ŚDS-u z piosenką *Ali Baba*; laureatka III miejsca w konkursie poezji V edycji Ogólnopolskiego Konkursu Poezji dla Osób Niepełnosprawnych „Słowa, dobrze, że jesteście” – poetka Barbara Tomasiak z przejmującym wierszem nawiązującym do *Przesłania Pana Cogito* Zbigniewa Herberta. – *Idź, nawet jeśli nie masz nóg* – pisze Basia, dowodząc, że ze stawiania sobie wymagań nikt nie jest zwolniony, a moralny wymiar dążenia do wartości nie ma nic wspólnego z pełnosprawnością. Piękny walc wiedeński zatańczyła para Katarzyna Chobrzyńska i Michał Włodarczyk z ŚDS-u, a teatr WTZ-tu przedstawił kapitalną etiudę teatralną *Pan Maluśkiewicz i wieloryb*, wyróżnioną na Krakowskich Spotkaniach Artystycznych *Gaudium Et Spes*.

Gościom za całoroczną współpracę podziękował Kazimierz Zachwieja, a kierowniczką WTZ-tów Magdalena Szumska i kierowniczką ŚDS-u Agnieszka Sordyl wręczyły im upominki ze wspianymi aniołami wykonanymi przez osoby niepełnosprawne. Uczestnicy święta otrzymali czekoladowe paczki mikołajkowe. *red. l*

8 mln zł z LGD

Już wkrótce w LGD pojawi się możliwość dofinansowania działań, związanych m.in. z rozwojem działalności gospodarczej, także prywatnych osób.

Lokalna Grupa Działania „Między Dalinem i Gościbią” w okresie finansowania 2007–2013 wsparła 117 wniosków z gmin Sułkowice i Myślenice, łącznie na ponad 8 mln zł.

Już niebawem rozpocznie się kolejny nabór wniosków, w czasie którego dofinansowanie będą mogli otrzymać mieszkańcy planujący podjęcie działalności gospodarczej oraz rozwój istniejących firm. Będą projekty grantowe składające się z małych projektów, realizowanych przez instytucje i organizacje z naszych gmin nieprowadzące działalności gospodarczej. Po szczegóły zapraszamy na strony: www.gmina.sulkowice.pl oraz www.dalin-goscibia.pl *red. l*

Bezpieczny uczeń

Szeroko zakrojone akcje na rzecz bezpieczeństwa uczniów w różnych dziedzinach życia prowadzą pedagodzy szkolni we wszystkich szkołach gminy. Na uwagę zasługuje cały pakiet działań pedagogicznych z ZPO w Krzywaczce (Akademia Puchatka, II miejsce w powiecie w *Odblaskowej szkole*, ogólnopolskie wyróżnienia w *Bezpiecznym Internecie*. Warto zajrzeć na stronę: <http://zpozkrzywaczka.pl/>

fol. Anna Witalis Zdrzeniicka

Święty Mikołaj w Harbutowicach

fol. Jakub Świątłoni

Zjazd Oddziału Powiatowego ZOSP RP

fol. Małgorzata Miś

**Akcja „Odblaskowa szkoła”
Krzywaczka – 3. wynik w Powiecie**

**Święto seniorów
z całej gminy**

fol. Anna Witalis Zdrzeniicka

**Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych
w Sułkowskim Ośrodku Kultury**

fol. Anna Witalis Zdrzeniicka

Finale Szlachetnej Paczki 2016 w Rejonie Sułkowice

fol. Anna Witalis Zdrzenicka

„Choinka przy wigilijnym stole” Stowarzyszenie Gospodyń „Kalina” z Rudnika na konkursie powiatowym

fol. Anna Witalis Zdrzenicka